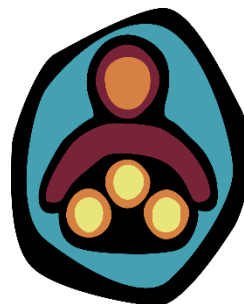

QAMANI Killiffik pillugu allakkiaq 2025/2026

Bianca Maria Beck Luff, Arnârak' Patricia Bloch &
Christina Viskum Lytken Larsen

Innuttaasut Peqqissusiannik Ilisimatusarfik

SDU

STATENS INSTITUT FOR
FOLKESUNDHED

**Innuttaasut
Peqqissusiannik
Ilisimatusarfik**

Center for Folkesundhed i Grønland
Centre for Public Health in Greenland

Imarisai

Aallaqqaasiut	3
Qamani – Imminut toqunnissamik pinaveersaartitsineq pillugu periusissiaq	5
Aaqqissuussaannikkut killifik.....	6
Aqutsisoqatigiit	6
Malinnaatitat/suleqatigiissitaq	10
Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik/immikkoortortaqrarfiit suliassanik ingerlataqartut	11
Nunaqqatigiinni attaveqatigiit	12
Iliuuseqarfigineqartussat killiffii.....	13
Qamani pillugu isumasioqatigiissitsineq.....	15
Saaffiginninnissamut periarfissat	17
Innuttaasunik peqataatitsineq	21
Atuarfinni ilinniartinnilu toqqissisimaneq ilorrisimaarnerlu.....	25
Paquminartuiaaneq.....	26
Suliniuteqarfigineqartut ataanni suliassat ataatsimut isigalugit.....	28
Qamanimi suleqatigiit suliarsimasaannut takussutissiaq	30
Imminut toqunnissamik pitsaaliuinerup iluani suliat allat	31
Nunatsinni Nunaqarfinni imminut toquttarnermik pinaveersaartitsineq (Selvmordsforebyggelse i alle grønlandske bygder).....	32
Kalaallit Nunaanni inusuttut aamma imminut toqunnissamik pitsaaliuineq pillugit PhD.	34
Kalaallit inuusuttut imminnut toqoriaraluarnikuunerminnit qaangiisimasut oqaluttuaat atorlugit imminut toqunnissamut pissusilersuutit aamma atugarissaarnermut illersuutit paasisaqarfigalugillu ineriartortitsinissaq	34
Imminut toqunnissamik pitsaaliuineq aamma tarnimikkut napparsimasunik katsorsaaneq, peqqinnissaqarfimmi	38
Imminut toqunnermik aamma imminut toqunnissamut pissusilersuutit nakkutilliineq	39
Sumiiffinni suliniutit	40

Aallaqqaasiut

Qamani – Imminut toqunnissamik pinaveersaartitsineq pillugu periusissiaq pillugu allakkiatigut anguniagaavoq periusissiami suliaasaqarfiup iluani atuutilersitsinerit aamma atuutilersitsinerup aaqqissuussaannerata ukiumoortumik killiffissiorneqartarnissaat. Ukiumoortumik killiffik pillugu allakkiaq aqutugalugit periusissiap atuutilersinneqarnerata, kiisalu imminut toqunnissamik pitsaaliuilluni Kalaallit Nunaanni suliarineqartut allat ingerlaavartumik uppersaaserneqarnissaat qulakkeerneqarpoq. Periusissiami suliniuteqarfigineqartussat pingaarnertut sammeneqarput, allakkialli naggataatungaani imminut toqunnissamik pitsaaliuinerimik suliat allat, Paarisami Team Qamanimit ingerlanneqanngitsut, kisiannili periusissiap atuutilersinneqarnissaanut, aamma imminut toqunnissamik pitsaaliuinerimik sulineq ataatsimut isigalugu pingaarutillit, kapitalitut ilanngunneqarput. Taamaaliornikkut erseqqissarniarneqarpoq periusissiamik atuutilersitsineq kisimiilluni ingerlasinnaanngitsoq. Imminut toqunnissamik pitsaaliuilluni sulineq suliaasaqarfiit assigiinngitsut akornanni, aamma Namminersorlutik Oqartussat kommunillu akornanni suleqatigiinnikkut, aamma innuttaasunik suliniaqatigiiffinnillu qanimut oqaloqateqartarnikkut peqatigiilluni suliarineqassaaq. Killiffik pillugu allakkiamik matuminnga atuartut tamaasa isummersuutiniq naleqquttunik tunniussaqaqqullugit kajumissaarusuppavut, taamaalilluta imminut toqunnissamik pitsaaliuinerimik sulineq pillugu paasissutissat pingaarutillit ukiumoortumik killiffik pillugu allakkiani ataatsimut katersussagatsigit, taamalu pitsaaliuinissatsinnut tunngavik aallaavigisinnaasarput nakussassarlugu. Killiffik pillugu nalunaarusianut tunngatillugu isummersuutit Innuttaasut Peqqissusiannik Ilisimatusarfimmut¹ toqqaannartumik ingerlanneqarsinnaapput.

Innuttaasut Peqqissusiannik Ilisimatusarfik (IPI) Paarisap ataani Team Qamanimit, Aqutsisoqatigiit imaqarniliaannit, kiisalu inunnit Qamani-periusissiap atuutilersinneqarnerani qitiusumik inissisimasunit aamma imminut toqunnissamik pitsaaliuinerimik sulineq ataatsimut isigalugu paasissutissanik pissarsipput.

Killiffik pillugu allakkiami piffissaq 2025-mi septembarimiit 2026-p qiteqqunnerata tungaanut killiffik ilanngunneqarpoq, imminut toqunnissamik pitsaaliuinerimut nunat tamalaat akornanni ulloritinneqartumi 2026-mi 10. septembari saqqummiunneqassasoq siunnerfigineqarluni.

¹ Attaveqarfigineqarsinnaasunut paasissutissat aamma Innuttaasut Peqqissusiannik Ilisimatusarfik ugguuna paasisaqarfigikkit <https://www.sdu.dk/da/sif/forskning/groenland>. Imminut toqunnermut aamma imminut toqunnissamik pitsaaliuinerimut tunngasut pillugit ilisimatusaatit Innuttaasut Peqqissusiannik Ilisimatusarfimmit nittartakkakkut ingerlaavartumik katersorneqartarput.

Nunatsinni Nakorsaaneqarfik – Imminut toqunneq pillugu Nunatsinni Nakorsaaneqarfiup ukiumoortumik nalunaarusiaa 2025

Imminut toquttoqartarnera ukiut qulikkuutaat arlallit ingerlaneranni Kalaallit Nunaanni inuiaqatigiit peqqissusiannut ilungersunartumik aamma ingerlaavartumik unammilligassaqartitsivoq. 2025-mut [ukiumoortumik nalunaarusiap](#) nutaap, Nunatta Nakorsaaneqarfianit saqqummiunneqartup takutippaa, 2025-mi imminnut toquttut 50-it nalunaarsorneqarsimasut, taakku innuttaasut 1.000-ugaangata 0,88-inik naleqarlutik (ukiumut inuit 100.000-ugaangata imminnut toquttut 88-it naligalugit), piffissami 2018-2025-mut qaffasinnerpaajulluni, aamma nunarsuaq tamakkerlugu 7–9-riaammik qaffasinnerulluni. Ajornartorsiut pingaartumik angutini inuusuttunik eqquivoq, taakku toqusut 84 %-iannik amerlassuseqarlutik, amerlanerpaallu 15-24-llu akornanni ukioqartut takuneqarsinnaavoq. Ilutigisaanik sumiiffiit akornanni allanngorannerit malunnaateqarput, kommunit aamma nunap immikkoortuisa akornanni annertuumik assigiinngissuteqartoqarluni, tamannalu aarlerinaatit aamma sumiiffinni atugassarititaasut iluini naligiinngitsoqarneranik tikkuussivoq.

Ilisimatusarnerulli allap takutippaa, angutit arnallu akornanni assigiinngissut malunnaatilimmik appariaateqarsimasooq, angutit inuusuttut arnanit inuusuttunit angujartuaarneqarlutik. Angutit arnallu akornanni naleqqiussineq siusinnerusukkut 1:5-iusimasumut sanilliullugu maanna 1:2-juvoq.

Kalaallit Nunaanni imminut toquttoqartarnera aarlerinaatinut pissutaasunik arlalinnik ilalimmik ilungersunartumik pisartoq nalunaarusiap erseqqissisippaa. 2025-mi toqusut akornanni 30 %-it tarnimikkut nappaatilittut suussusersineqarsimasumik nalunaarsorneqarsimapput, aamma 24 %-it siusinnerusukkut imminnut toqoriaraluarnikuusimallutik. Paasineqartoq qitiusoq tassaavoq, toqunissaq sioqqullugu arlaannaalluunniit imminut toqunnissamik eqqarsaateqarneq pissutigalugu peqqinnissaqarfimmut attaveqarsimannginneq, tamatumalu ilimanarsisippaa imminut toqunnerit amerlasuut tassanngaannartumik pisartut. Ilutigitillugu paasissutissat tikkuussipput, pisuni tamani imigassaq aalakoornartortalik pingaarutilimmik inissisimasartoq, paasissutissani pigineqartuni imigassamit aalakoornartortalimmit sunnersimaneqarsimaneq nalunaarsorneqarsimalluni.

Paasisat taakku siammasissumik, aamma ingerlatsiviit assigiinngitsut akornanni pitsaaliuinerimik suliaqarnissap pisariaqartinneqarnera erseqqissisippaat. Imminut toqunnissamik pitsaaliuineq taamaallaat katsorsaanerimik aamma pinasuartumik suliniuteqarnerimik tunngaveqartinneqarsinnaanngilaq, kisiannili aaqqissuussamik suliniutinik, imigassamut aalakoornartortalimmut attuumassutilimmik artukkiinerit aarlerinaataannik pissutaasunik annikinnerulersitsisunik, aamma sumiiffinni inuiaqatigiit akornanni illersuutitut pissutaasunik nakussassaataasussanik ilaqartinneqartariaqarluni. Nuna tamakkerlugu periusissiaq QAMANI (2023–2028) nutartikkamik aamma ilisimatusarnikkut tunngavilimmik ilisimasanik tunngavilimmik ikiortissat pissarsiarineqarsinnaanerannik, sumiiffimmit aallaaveqarnissap aamma ataqatigiissaarinerup pitsaanerunissaanik qitiutitsiffiuvoq.

Qamani – Imminut toqunnissamik pinaveersaartitsineq pillugu periusissiaq

Qamani – Imminut toqunnissamik pinaveersaartitsineq pillugu periusissiaq 2023-2028

Naalakkersuisunit Ilulissani 2024-mi februaarimi saqqummiunneqarpoq.

Innuttaasut tamarmik sumut ikiortissarsiortoqarsinnaaneraniq kiisali sumi ikiuisoqarsinnaaneraniq ilisimasaqarnissaat periusissiami qulakkeerneqassaaq. Tamatuma saniatigut imminut toqunnissamik pinaveersaartitsineq pillugu iliutsit pitsaasuunissaasa sumiiffinnilu ataasiakkaani suleqatigiittoqarnissaata qulakkeerneqarnissaat **siunertarineqarpoq**. Taamatuttaaq imminut toqunnerup eqqartorneqarsinnaanissaa, kiisalu innuttaasut imminut toqunneq pillugu eqqartuinissamut atortussaqaarnissaat periusissiami qitiutinneqassapput.

Anguniakkat tassaapput:

- Ajornangitsumik saaffiginninnissamut periarfissanik pilersitsinissaq;
- Innuttaasunik akuutitsinissamik qulakkeerrinnineq;
- Ikiuinissamik pitsanngorsaanissaq;
- Oqaasinnguinnissaq paquminartuiaanerlu.

Periusissiami matumani **sullinniakkat** tassaapput suliffeqarfiit attuumassutillit tamarmik aamma inuit ataasiakkaat, imminut toqunnissamik, imminut toqoriarnernit aamma imminut toqunnermit eqqugaasut, tassunga ilanngullugit pingaartumik meeqqat inuussuttullu.

Periusissiap siunertaa tunngavigalugu suliniuteqarfigineqartussat pingaarnerit sisamat toqqarneqartut ukuupput:

1. Saaffiginninnissamut periarfissat;
2. Innuttaasunik akuutitsineq;
3. Atuarfinni ilinniarfinnilu toqqissisimaneq ilorrisimaanerlu;
4. Paquminartuiaaneq.

Killiffik pillugu allakkiaq marloqiusanngorlugu avinneqarpoq: (1) aaqqissuussaanikkut killiffik, aamma (2) suliniuteqarfigineqartussat killiffii.

Aaqqissuussaanikkut killiffik

Atuutilersitsinerup aaqqissuussaanerata killiffissiorneqarnissaa pingaaruteqarpoq. Tamannalu assersuutigalugu kikkut aqutsisoqatigiinnut ilaasortaanersut, Paarisami suleqatigiit aamma tassunga ilanngullugu suleqataasut amerlassusissaannik ilaqarpoq. Atuutilersitsinermi aaqqissuussaanerup uppersaaserneqarneratigut suliassat aamma aaqqissuussaanerit periusissiami nassuiarneqartut suliarineqarsimanersut piffissap sivilunerup ingerlanerani malinnaaffigisinnaavagut, aammali tamanna aaqqissuussaanikkut atuutilersitsinermut qanoq tapertaasimalluniluunniit unammilligassaqaartitsisimanersoq paasisaqarfigalugu.

Aqutsisoqatigiit

Qamani-periusissiami oqaatigineqarpoq:

”Suliniuteqarfigineqartussat siumut ingerlanissaasa qulakkeerneqarnissaat, aamma periusissiap Qamanip atuutilersinneqarnerata tapersorsorneqarnissaa aqutsisoqatigiit suliassarivaat. Taamatuttaaq imminut toqunnissamik pinaveersaartitsineq pillugu periusissiap ataqaatigiissarnissaa, aamma qinikkat ataavartumik attaveqaqatigisarnissaasa qulakkeerneqarnissaat aqutsisoqatigiit suliassarivaat. Aqutsisoqatigiit iliuusissanut oqartussaqaarfiit assigiinngitsut ataanniittunik aalajangiisassallutillu iliuusissatut pilersaarutit periusissiamit aallaavillit akuerisassavaat.”

Akisussaaffiit agguataarneqarnerisa erseqqissarneqarnissaat aamma iliuuseqarusussuseqarnissap qulakkeerneqarnissaa anguniarlugit Qamanimi aqutseriaaseq 2026-mi februaarimi naleqqussarneqarpoq. Tamatuma saniatigut aqutsisoqatigiit allatseqarnerat Team Qamanimit aallaaveqalersinneqarpoq, aqutsisoqatigiit aamma Team Qamanip akornanni iliuuseqaqatigiittarnissap qaninnerulersinnissaa pilersinniarlugu, kiisalu periusissiap atuutilersinneqarnera tapersorsorniarlugu.

Aaqqissuussaanikkut aalajangiinerit, aamma siumut ingerlanissaq, ataqaatigiissarineq aamma Namminersorlutik Oqartussanit aalajangeerusussuseqarnissap qulakkeerneqarnissaat aqutsisoqatigiit suliarisarpaat. Tamakku saniatigut immikkoortortaqaarfiit sulianik ingerlatsiffiusut atuutilersitsinermik ingerlatsinermillu suliallit (Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik/Paaris, Peqqinnissaqarfik, kommunit aamma politiit) aamma suleqatigiissitaq piupput. Suleqatigiissitap aallaqqaataaniit malinnaatitaq taarserpaa, aammalu siunnersuinissamik aamma isummersuutini tunniussisarnissamik, aamma akuersinernik qulakkeerinissamik aamma siunersioqatigiittarnissamik siunertaqarluni.

Aqutsisoqatigiinni nutarterneqartuni ingerlatsiviit sinniisuutitalit tassaapput:

- Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfiani pisortaq
- Meeqqanut, Inuusuttunut Ilaqutariinnullu Naalakkersuisoqarfik (tassunga ilanngullugu Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik)
- Peqqissutsimut inunnullu Innarluutilinnut Naalakkersuisoqarfik

- Politiini direktøri
- Kommuninit sinniisuutit marluk (kommunini pisortaanernit toqqarneqartut)
- Innuttaasut Peqqissusiannik Ilisimatusarfik (immikkut ilaasortaaitaq)

Aqutsisoqatigiit 2025-mi aggustimi ataatsimiinnerisa kingorna ataatsimiinnerit ingerlanneqarsimasut tassaapput:

Februaari 2026: Qamanimut aqutseriaatsimik nutaamik pisariaqartitsineq, tassunga ilanngullugu aqutsisoqatigiit massakkut piusut taamaatinnerat, aamma aaqqissuussaannikkut ataqatigiissaarinikkullu periutsimik ineriartortitsisoqarnera aqutsisoqatigiit oqaluuserivaat. Aqutsisoqatigiit siunissami akulikinnerusumik ataatsimiittariaqartut, aammalu erseqqinnerusumik aalajangiinissaminnut piginnaatinneqartariaqartut erseqqissarneqarpoq, suleqatigiissitaq pingaarnertut suliaasaqarfimmi sulialinnik ulluinnarni sulinermik misilittagalinnik inuttaqassalluni. Atuuffiit agguataarneqarnerisa erseqqinnerunissaat, paasissutissinneqartarnerit pitsaanerunissaat, malitseqartitsisarnissaq aamma siusinnerusukkut aalajangiussat killiffissiorneqartarnissaat, kiisalu suliaasaqarfiit assigiinngitsut akornanni suleqatigiinnerit nakussassarneqarnissaat pisariaqartinneqartoq arlalinnit tikkuarneqarpoq, kommunit aamma illoqarfiit akornanni pisariaqartit assigiinngissitaartarmata. Sumiiffinni pisariaqartit aamma isiginninnerit akuutinneqarnissaasa qulakkeerneqarnissaannut annikinnerpaaffianiit tamakkiisumik suliaqarnermik periuseqarneq pingaaruteqartut erseqqissarneqarpoq. Aalajangiinissamut pisinnaatitaaffik ingerlatsivinnut inissinneqassasoq siunnersuutigineqarpoq, aamma ataatsimiinnerit siunertaannik aamma oqaluuserisassanik kommunit erseqqissumik paasissutissinneqartassasut, taamaalillutik taakku kina peqataasariaqarnerisooq nalilersinnaaniassammassuk.

Aprili 2026: Aqutsisoqatigiit inuup nalunnginneqarluartup toquneranut atatillugu pinasuartumik ataatsimiillutik katersuupput, misilittakkat takutimmassuk tamanna inuiaqatigiinni imminut toqunnissamik pissusilersuutit annertusinissaannut aarlerinaammik annertunerulersitseqataasinnaasoq. Tamatumunnga ilaavoq ukiup ingerlanerani upernaakkut aamma aasaanerata aallartinnerani imminnut toquttut amerlanerusarnerat. Taamaattumik peqqinnissaqarfiup - aamma ilinniartitaanerup- aamma isumaginninnerup-/ilaqutariinnut tunngasut, kiisalu politiit akornanni qullersatut aqutsisut katersortinnissaat pingaaruteqarsimavoq, ingerlatsiviit ataasiakkaat upalungaarsimanerisa qaffasinnerunissaat, kiisalu aarlerinaatit qanoq isikkoqarnerat pillugu suliaasaqarfiit assigiinngitsut akornanni qaffasinnerpaamik oqaloqatigiinnissaq tapersersorniarlugu.

Qitiutinneqartut ilaatigut tassaapput, saaffigineqarsinnaasutut periarfissat aamma akisussaaffiit pillugit ataatsimoorussamik erseqqissumik nalunaaruteqarnissaq, aamma ataatsimiinneq tunngavigalugu kingorna www.nanoq.gl aqqutigalugu [tusagassiorfinnut nalunaarut](#)

nassiunneqarpoq, innuttaasunut saaffiginniffissatut periarfissanik erseqqissaataallunilu artorsaateqarnermi ikiortissarsiornissamik kajumissaarutaasoq.

Juuni 2026:

Aqutsisoqatigiit Qamani-periusissiap killiffia, aamma malitseqarteqqinneqarnissaa oqaluuserivaat. Massakkut sulineq pillugu ullormik sammisaqartitsisoqarnissaa tapersersorneqarpoq. Siunertarineqartoq tassaavoq, aqutsisoqatigiit sulineranni suliassa qarfiup iluani tunngaviusup nakussassarneqarnissaa, kiisalu aqutsisoqatigiit atuuffiata aamma suleriaasiata oqaluuserineqarnissaat.

Tamatuma saniatigut imminut toqunnissamik pissusilersuutitut immikkut nakkutilliinissamik piffissami aggersumi suliaqarnissaq pillugu aqutsisoqatigiit saqqummiussiffigineqarput, ingerlatsiviit assigiinngitsut akornanni paasissutissatigut tunngavissat, kiisalu nalunaarsuinermi suleriaatsit ator neqarsinnaasut pigineqalernissaat qulakkeerniarlugit, tamannalu aammattaaq tapersersorneqarluni. Immikkut nakkutilliinermik suliaqarnissaq pillugu suliniummut nassuiaat nutarterneqarlunilu tullianik ataatsimiinnissami aalajangiiffigisassatut saqqummiunneqassaaq.

Tamatuma saniatigut killifik pillugu nalunaarusiaq 2025/2026, aamma Qamani-periusissiamut iliuusissatut pilersaarummik pisariaqartitsisoqarnera oqaluuserineqarput.

Aggusti 2026:

Aqutsisoqatigiit immikkut nakkutilliinermik suliaqarnissamik saqqummiiffigineqarput, sulinerullu aallartinnissaanik, oqaluuserinnillutik, tassunga ilanngullugu ukiumi ataatsimi misileraanissamut ilaliipput. IPI suliamut nassuiaammik suliaqassaaq, aamma sulinerup ingerlateqqinnissaanut sinniisuutitassat naleqquttut nassaarineqassallutik.

Killifik pillugu allakkiaq 2025/2026-p suliarineqarnera pillugu paasissutissiisoqarlunilu oqaluuserineqarpoq, aamma ilinniarfeqarfiit qitiutillugit ukioq manna YellowSeptemberimik suliaqarneq pillugu Paarisa paasissutissiilluni.

Sammisaqarluni ulloqartitsinissamik piffissami aggersumi pisussaq aqutsisoqatigiinnit aammattaaq oqaluuserineqarpoq.

Tabeli 1. Ataatsimiinnernut ingerlanneqarsimasunut, ilaasortanut najuuttut aamma oqaluuserisassanut takussutissiaq.

Ulloq	Najuuttut	Oqaluuserisassat immikkoortui
13.02.2026	- Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia - Meeqqanut, Inuusuttunut Ilaqutariinnullu Naalakkersuisoqarfik	1. Imaqarniliap akuerineqarnera 2. Sulianik aallartinneqarsimasunik saqqummiineq 3. Suliat ingerlateqqinnissaat pillugit oqallinneq 4. Tamalaat

	• Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik • Peqqissutsimut inunnullu Innarluutilinnut Naalakkersuisoqarfik • Nunatsinni Nakorsaaneqarfik • Tarnimikkut napparsimasunik sullissivik • Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Timersornermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik (tassunga ilanngullugit ilinniarnertuunngorniarfiit aamma Majoriaq) • Isumaginninnermut, Suliffeqarnermut Nunamullu Namminermut Naalakkersuisoqarfik • Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisoqarfik • Inuussutissarsiornermut, Aatsitassanut, Nukissiuutinut, Inatsisit Atuutsinneqarnerannut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoqarfik • Kommunini pisortaanerit Aalajangeeqataasinnaanatik peqataasut • Isumaginninnermi pisortat • Kalaallit Nunaanni Politiit • UNICEF Kalaallit Nunaat • MIO • Ilinniartunut siunnersuisarfik • Tilioq • Utoqqaat Oqaaseqartartuat • Paarisa	
20.04.2026	• Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia, • Meeqqanut, Inuusuttunut Ilaqutariinnullu Naalakkersuisoqarfik • Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik • Peqqissutsimut inunnullu Innarluutilinnut Naalakkersuisoqarfik • Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Timersornermut Ilageeqarnermullu	1. Paarisami suliat pillugit paasissutissiineq 2. Imminut toqunnissamik pissusilersuutitut aarlerinaatit immikkut eqqumaffigineqarnissaannik kajumissaarut 3. Alloriarnissaq tulleeq

	Naalakkersuisoqarfik (tassunga ilanngullugit ilinniarnertuunngorniariit aamma Majoriaq) • Politiit direktøriat	
17.06.2026	• Meeqqanut, Inuusuttunut, Inatsisinik Atuutsitsinermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoqarfik • Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia, • Peqqissutsimut inunnullu Innarluutilinnut Naalakkersuisoqarfik • Qeqqata Kommunia Kommune Kujalleq • Innuttaasut Peqqissusiannik Ilisimatusarfik • Paarisa	1. Siusinnerusukkut imaqarniliamik akuersineq 2. Aqutsisoqatiginnik, aamma taakku katitigaanerannik ilisaritsineq 3. Siunissami suliat ingerlanneqartarnissaat aamma suleriaasissaq pillugit oqallinneq 4. Aqutsisoqatigiit Qamani-periusissiaq pillugu ullormik sammisaqarnissaannik siunnersuut pillugu oqallinneq 5. Aqutsisoqatigiit kingullermik ulloq 20/4-26 ataatsimiinnerannik malitseqartitsineq 6. Imminut toqunnissamik pissusilersuutininik immikkut nakkutilliinissaq pillugu suliniummut nassuiaat 7. Tamalaat
12.08.2026	• Meeqqanut, Inuusuttunut, Inatsisinik Atuutsitsinermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoqarfik • Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia, • Peqqissutsimut inunnullu Innarluutilinnut Naalakkersuisoqarfik • Qeqqata Kommunia Kommune Kujalleq • Innuttaasut Peqqissusiannik Ilisimatusarfik • Paarisa	1. Siusinnerusukkut imaqarniliamik akuersineq 2. Immikkut nakkutilliinissaq pillugu suliniummut nassuiaat aalajangiiffisassatut saqqummiunneqarpoq 3. Killifik pillugu allakkiamut isummersuutininik katersuineq 2025/2026 4. Yellow September 5. Qamani pillugu ulloq sammisaqarfik 6. Tamalaat

Malinnaatitat/suleqatigiissitaq

Qulaani nassuiaat naleqq. aallaqqaataaniit malinnaatitat suleqatigiissitamik ilaatigut ukunannga peqataaffigineqartumik taarserneqarput:

- UNICEF Kalaallit Nunaat
- MIO
- Ilinniartunut siunnersuisarfik
- Tilioq

- Utoqqaat Oqaaseqartartuat
- Ilinniartut aamma inuusuttut sinniisui
- Suliniaqatigiiffiit kajumissutsiminnik suliallit
- Immikkut ilisimasallit aamma ilisimatusartut

Taakku suliassaarut tassaaq, ilisimasannik aamma misilittakkanik tunniussaqaqarnermikkut tapertaannissaat, nalilersuinerit aamma iliuusissatut pilersaarutit oqaaseqaateqarfigisarlugit, aamma aallartitatut inuiaqatigiinni innuttaasut akornanni aamma sumiiffinni inuiaqatigiit akornanni aallartitatut atuuffeqarlutik.

Namminersorlutik Oqartussani allatsitut atuuffiup suleqatigiissitamut attaveqarneq aamma ataqatigiissaarneq qulakkiissavai.

Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik/immikkoortortaqaqarfiit suliassanik ingerlataqartut

Qamani-periusissiaq malillugu Isumaginninnermut Aqutsisoqarfiup Qamani-periusissiami pitsaaliulluni suliniutigineqartut ineriartortinnissaat aamma atuutilersinnissaasa aallartinnissaat akisussaaffigivai. Taakku aammattaaq sumiiffinni suleqatigineqartunut tunngatillugu aqutissiuisutut, oqilisaassisutut siunnersuisartutullu inissisimassapput. Isumaginninnermut Aqutsisoqarfiup suliniutini ataasiakkaani sullinneqartussatut siunnerfigineqartut peqataatinneqarnissaat qulakkiissallugulu suliniutit nuna tamakkerlugu ataqatigiissarneqarnissaat akisussaaffigivai.

Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik ingerlatsiviit attuumassutillit allat peqatigalugit peqqinnissaqarfik, politiit aamma kommunit assigalugit immikkoortortaavoq suliassanik ingerlataqartussa, naleqq. aqutsisoqatigiit 2026-mi ataatsimiinnerat.

- Isumaginninnermut Aqutsisoqarfiup ataqatigiissaarneq, atuutilersitsineq aamma siunnersuineq isumagissavai
- Peqqinnissaqarfiup katsorsaanerit aamma pinasuartumik sullissinerit isumagissavai
- Kommunit pitsaaliulluni suliniutit, innuttaasunut attaveqarnerit aamma sumiiffinni attaveqarfiit isumagissavai
- Politiit pinasuartumik upalungaarsimaneq, paasissutissat aamma aarlerinaatillit pillugit sulinerit pillugit suleqatigiinnissaq isumagissavaat

Isumaginninnermut Aqutsisoqarfiimi Paarisami maajip naanerani sisamanik sulisoqarpoq, taakku Team Qamanimut ilaallutik. Tamatuma kingorna suleqatigiit sulisunik pingasunik inuttaqarput, taamaattumillu pilersaarusiorneq piffissami aggersumi sulisorineqartut aallaavigalugit

ingerlanneqassalluni. Suleqatigiit 2025-mi septembarimiit 2026-p qiteqqunnerata tungaanut suliaminnik nalunaarusiorlutik killiffik pillugu allakkiamut ilanngussaqqarput. Suliat periusissiami inassuteqaatinit aallaaveqqarput. Inassuteqaatit suliniuteqarfigineqartussanut tunngasuni tamani nassuiarneqqarput.

Suliat ataqatigiissarniarlugit aamma suliasat qitiusut suleqatigiissutiginiarlugit Isumaginninnermut Aqutsisoqarfimmi Team Qamanimit Tusaannga qaammatit tamaasa ataatsimeeqatigineqartarpoq.

Taamatuttaaq Team Qamanip IPI siunersueqatigalugu qaammatikkaartumik ataatsimeeqatigisarpaa. Ataatsimiinnernut siunertarineqartoq tassaavoq, suliat siuariartornerisa, suleqatigiinnerit aamma ataqatigiissaakkamik atuutilersitsinerit uppersaasernerneqarnissaasa qulakkeerneqarnissaat.

Nunaqqatigiinni attaveqatigiit

Atuutilersitsinnermut tunngatillugu nunaqqatigiinni attaveqatigiit suleqatigineqassasut Qamani-periusissiami erseqqissaatigineqarpoq. Tamatuma saniatigut kommuninit, inunnit ataasiakkaanit aamma NGO-t aqqutigalugit suliniutit aallartinneqareersut eqqumaffigineqassapput.

Saaffiginniffissanut periarfissat ataanni nunaqqatigiinni attaveqatigiinnik suleqateqarnermut tunngatillugu, kiisalu immikkoortoq 3-mut 'Illoqarfinni nunaqarfinnilu imminut toqunnissamik pinaveersaartitsinnermi anguniagaqaqatigiinnik najukkani isumalluutini inuttalinnik pilersitsisoqassasq' atassusernissaanut tunngatillugu killiffik pillugu allakkiami kingullermi nassuiarneqqarpoq, anguniagaqaqatigiinnik/ataatsimiititalianik nutaanik pilersitsinissamut taarsiullugu sumiiffiinni suleqatigiiffiit arlalissuit aallaavigineqartariaqartut. Tamanna 'Suliniuteqarfigineqartussat killiffiat'-nni annertunerusumik paasisaqarfigiuk.

Nuna tamakkerlugu pitsaaliuinnermut siunnersortit ingerlaavartumik attaveqarfigineqarput, imminut toqunnissamik pitsaaliuinnermut tunngatillugu suliat imaluunniit atortussat oqaluuserisassanut ilanngunneqarsinnaasarlutik. Killiffik pillugu allakkiaq 2024/2025-mi nassuiarneqartutut sumiiffiinni attaveqarfinnik massakkut suleqateqarneq sumiiffiinni pitsaaliuinnermik ataatsimiititalianik pioreersunik, illoqarfinni amerlanerpaani atuuttunik, oqaloqateqarnermik aallaaveqqarpoq. Taamaattoq tamanna pillugu ataatsimiititaliat ataasiakkaat, illoqarfinni amerlanerpaani atuuttut, tigussaasumik isumaqatigiissusiorfigineqarnikuunngillat.

Iliuuseqarfigineqartussat killiffii

Qamanimi suleqatigiit 2025-mi aamma 2025-mi septembari ilanngullugu iliuuseqarfigineqartussat iluini tamani suliatik pillugit nassuiaataat uani ilanngunneqarput. Iliuuseqarfigineqartussat tamarmik ataanni suliat ataatsimoortillugit kapitalip naggataatungaani tabeli 3-mi saqqummiunneqarput.

Team Qamanip aamma IPI-p 2026-mi marsimi aamma aprilimi immikkut sammisaqartitsinerit marluk ingerlappaat, Qamani periusissiamik suliaqarnerup ingerlateqqinnissaanut pingaarnersiuinissaq aamma suliap ingerlanneqarnerata qiterpaarnerani nalilersuinertut 2028-p tungaanut suut naatsorsuutigineqarnersut siunertaralugu.

Periusissiami iliuuseqarfigineqartussat pingaarnertit atuutilersinneqarsimanissaasa 2028-p tungaanut aallartereersimanissaat, aamma erseqqissunik uppersaasarneqarsinnaasunik angusaqartoqarsimanissaa anguniagaavoq. Tamanna tigussaasunik iliuuseqarnissanik aamma imminut toqunnissamik pitsaaliuineramik aallussinerup annertunerunissaanik, aamma paquminartuaanerup sakkortunerunissaanik aamma innuttaasut ilisimasaqarnerulersinneqarnissaannik nassataqassaaq.

Makku ukkatarineqarput:

- Atortussat aamma akisussaaffik innuttaasunut qaninnerusoq aqqutigalugit pitsaaliuineq aamma imminut ikiorsinnaaneq pitsaanerusoq
- Kommuninik suleqateqarneq pitsaanerusoq
- KRK-INUA-mik suleqateqarnerup aallartinnera
- Pitsaaliuineq aaqqissuussaaneq aamma pitsaaliuinermut siunnersortinik pitsaanerusumik atuineq- aamma iliuuseqatigiittarneq
- Sulianik aamma naammassisanik ingerlatitseqqiineq pitsaanerusoq (Qamani)
- Atortussat pissarsiarineqarsinnaasut, timitalimmik aamma online-kkut
- Aqutsisoqatigiit eqeersimaarnerusut, aaqqissuussamik suliaqarlutillu suleqatigiit atuutilersitsinermik suliaqarnerannik erseqqissumik tapersersuisut

Ataatsimut isigalugu: suliniuteqarnerup ataqatigiissarneqarnera, saqqumilaarnera aamma sunniuteqarnera pitsaanerusoq, aamma 2028-p tungaanut ingerlatsiviit peqataatinneqartut akornanni ataatsimoorluni akisussaaqatigiinneq.

Imminut toqunnissamik pitsaaliuinerup aamma suleqatigiinnerup annertunerusumik sammineqarnissaa

Ajornartorsiut iluarsiiiffiniarlugu Kalallit Nunaanni imminut toqunnissamik pitsaaliuinerup iluani ataatsimoorussamik suliaqartoqartariaqarnera, aamma suliniutinik nutaanik pisariaqartitsisoqarnera Naalakkersuisup Mariane Paviassen Jensenip uparuaraa KNR-ikkut allaaserisami juunimi saqqummiunneqarpoq. Taassuma tassani erseqqissarpaa, inunnut ajornartorsiortunut neqeroorutit arlallit inunnut ataasiakkaanut sammitinneqartut piusut, ilaatigut QAMANI - Periusissiaq, Inulervik, Tusaannga aamma Qamani app-i, kisianni neqeroorutit taakku kisimiitillugit atorneqarsinnaanngitsut. Mariane Paviassen Jensenin naapertorlugu imminut toquttoqartarneranut unammilligassap erseqqissisippaa nutaamik periuseqarnissaq pisariaqartinneqartoq. Naalakkersuisup tikkuarpaa, inunnut ataasiakkaanut neqeroorutit kisiisa aallunneqassanngitsut, aammali aaqqissuussamik pitsaaliuineq nakussassarneqarlunilu suleriaatsit allanngortinneqartariaqartut. Taassuma taamaattumik suliaasaq pillugu politikikkut atituumik suleqatigiinnissaq ugartorpaa. Paasinninneq tamanna Inatsisartunut ilaasortanit tapersersorneqarpoq, aammalu iluarsiiissutissanik nutaanik pisariaqartitsineq erseqqissarneqarluni, tassunga ilanngullugu sulinerup ingerlateqqinnissaanut suliaasaqarfiup iluani ilisimasalinnik peqataatsinerup annertunerunissaa.

Imminut toqunnissamik pitsaaliuinerup iluani suleqatigiinneq suliffeqarfiit akornanni, aamma suliaqartunit attuumassutilinnit allanit aallunneqaleriartorlunilu soqutigineqaleriartortoq Paarisami Team Qamanimit aammattaaq malugineqarpoq. Yellow Septemberimut tunngatillugu, aammali pitsaaliuinerup sulineq ataatsimut isigalugu. Tigussaasumik suliffeqarfiit arlallit septembarimi saqqumilaartitsinerup peqataapput, nittartakkatigut inuit attaveqaqatigiittarfii aqqutigalugit saqqummiussaqaarnikkut, takooqusaarutinik atuinnikkut, tassunga ilanngullugu qalersap sungaartup atisanut ikkullugu atorneratigut.

Ingerlatsiviit assigiinngitsut akornanni SoMe-lerillutik suleqatigiit

Nunat tamalaat akornanni 2026-mi januaarimi politikikkut eqqissiviilliornerit nalaanni ingerlatsiviit assigiinngitsut akornanni SoMe-lerillutik suleqatigiinnik pilersitsisoqarpoq, ataqatigiinnermut, tapersersoqatigiinnermut aamma imminut isumassornissamut tunngatillugu innuttaasunut attaveqarnermik ataqatigiissaarlunilu paasissutissiinnissaq siunertarlugu.

Imminut toqunnissamik pitsaaliuineq sammivigalugu suleqatigiit taakku 2026-mi apriliimi pilersinneqaqqipput.

SoMe-lerillutik suleqatigiit 2026-mi aprili aallarnerfigalugu Paarisap nittartakkatigut inuit attaveqaqatigiittarfii aqqutigalugit sapaatip akunnikkaartumik saqqummiussisarput, kingorna suleqatigisartakkat siammarteriviisigut ingerlateqqinneqartartunik. Saqqummiussat saaffiginiffissatut periarfissanik ukkatarinnipput imminullu toqunnissamik pissusilersuutit aamma imminut toqunermut attuumassutilinnut tunngatillugu pitsaaliuissutaasinnaasut pillugit ilisimasalik ingerlatitseqqiinerupput.

Suliassa qarfiit assigiinngitsut akornanni SoMe-lerillutik suleqatigiit ukunannga sinniisuutitaqarput, Paarisa, Meeqqanut, Inuusuttunut, Inatsisunik Atuutsitsinermut aamma Naligiissitaanermut Naalakkersuisoqarfik, Inulervik, Tusaannga, Allorfik, Ilinniartitaanermut Naalakkersuisoqarfik kiisalu MIO.

Nipilersortartunik, influencerinik aamma tusagassiortunik oqaloqateqarneq

Taamatuttaaq nipilersortartunik, influencerinik aamma tusagassiortunik oqaloqateqarnerit apriliimi aallartinneqarput. Pisartut alianartut, soorlu imminut toqunneq, pillugit tusarliussinerit akisussaassusilimmik aamma tamatigut saaffiginninnissamut periarfissat pillugit imalimmik tusarliunneqartarnissaasa qulakkeerneqarnissaat siunertaralugu. Taamatuttaaq tusagassiortut tusagassiortnermi malittarisassanik selvmord.dk-meersunik saqqummiussiffigineqarput.

Qamani pillugu isumasioqatigiissitsineq

2024-2025-mut killifik pillugu allakkiami nassuiarneqartut imminut toqunnissamik pitsaaliuineq pillugu isumasioqatigiissitsineq siulleq ulluni 25.-27. novembari 2024 Paarisamit ingerlanneqarpoq, Qamani 2024 – Imminut toqunnissamik pinaveersaartitsineq pillugu ataatsimoorta!/Sammen om selvmordsforebyggelse. Isumasioqatigiinnerup aallakaatinneqarnera [YouTube](#) -mi takuneqarsinnaavoq.

Isumasioqatigiissitsinermut siunertarineqartoq tassaavoq, Qamani-periusissiaq 2023-2028-p atituumik atuutilersinneqarneranut atatillugu suliamut attuumassutillit tamaasa ataatsimoortillugit ilisimasanik aamma misilittakkanik tunniusseqatigiissinneqarnissaat. Isumasioqatigiissitsinermi isummersuutigineqartut Team Qamanip sulinerani aqutsinermut sulii pingaarutilimmik inissisimapput. Isumasioqatigiissitsinermi isummersuutitut assigiinngitsunut taakkununga takussutissiaq tabelimi matuma ataaniittumi takuneqarsinnaapput.

Isumasioqatigiissitsinernut siunertaa	Isumasioqatigiissitsinermi isummersuutit
Kalaallit Nunaat imminut toquttoqarfiunngitsoq pillugu takorluukkamik ataatsimoorusamik pilersitsinissaq	• Imminut toqunneq pillugu inuiaqatigiit oqaluuserinnissallutik paqumisuffiujunnaarsimasut, aamma toqqissisimasumik tunngavilimmik oqaloqatigiissutiginnissinnaasut • Ataatsimoorfik inuit tamarmik pingaarutilittut isigineqartut • Meeqqat aamma inuusuttut toqqissisimallutik, aamma siunissaq neriuuteqarfigalugu peroriartussapput • "Kulturikkut kinaassutsip toqqissisimaffigalugulu ataqqineqarnissaanik" ilinniartitsineq aamma atuarfinni tapersersortit • Ammasuuneq, aamma inuttut unammilligassat oqaatiginissaannut periarfissaqarnissaq • Kulturikkut sammisaqartitsinernik, ileqqutoqqanik, oqaatsinik, ataqqinninnermik aamma pinngortitamik aallussineq

Imminut toqunnissamik pitsaaliuinerup nakooqqutinit aallaavilimmik periuseqarfigi-neqarnerata siuarsarnissaa	• Nakooqqutit qitiutillugit: ataatsimoorneq, sapiissuseq, inuunermik nuannarinninneq, pinngortitaq aamma kulturi, inuusuttuni aamma utoqqarni • Sumiiffinni suliaasaqarfinni suliallit suliaat peqataasunit nersualaarneqarlutillu isumassarsiorfittut isigineqarput • Peqataasut suleqqinnissaminut ataqqinninnermik, ammasumik pissuseqarnissamik aamma nukissamik annertunerulersitsipput • Pitsaaliuilluni sulinermi pinngortitap aamma kulturip annertunerusumik atorpeqarnissaanik kissaateqarneq
Ilisimasat aamma Paasissutissii-neq	• Peqataasut imminut toqunnissamik pitsaaliuineq aamma eqqarsartaatsikkut peqqissuseq pillugit nutaanik paasisaqarput • Paasissutissanik aamma isumassarsiaassanik arlaqarnerusunik saqqummiisunit pissarsinissaq pisariaqartinneqarpoq • Ilaat atortussaqaqluarlutik piareersimasutut misigisimapput – ilaasa alloriaqqinnissaq tulleeq nalornissutigivaat • Siusissukkut iliuuseqarnissap pingaaruteqassusianik eqqumaffiginninneq annertunerulersoq
Qamani periusissiamut isummersuutit	Peqataasut suliniuteqarfissanut sisamanut taakkununga isumassarsianik tunniussaqaqput • Saaffiginninnissamut periarfissat ○ Upalungaarsimanissamut pilersaarutit aamma paasissutissat ajornanngitsumik tamanit pissarsiarineqarsinnaasunngortinneqassapput ○ Sumiiffinni tamani assigiissakkamik upalungaarsimasoqarnissaa ○ Kingunerlutsitsissutaasumik pisoqartillugu suliffeqarfinni najoqqutassat erseqqissut ○ Sumiiffinni saaffigineqarsinnaasutut periarfissat pissarsiarineqarsinnaanissaasa pitsaanerullutillu erseqqinnerunissaat • Innuttaasunik akuutitsineq ○ Innuttaasunik peqataatitsineq Paarisap ineriartortillugulu, aallartillugulu aningaasalersussavaa ○ Pitsaaliuinermik suliaqarnermi pinngortitaq peqqissaanermi atortutut atorpeqarnissaa ○ Inuusuttunik peqataatitsineq annertunerusoq, kisianni atuuffissaminut piareersimanissaat tapersersorneqarnissaallu qulakkeerlugu • Atuarfinni ilorrisimaarneq ○ Atuarfinni aamma ilinniarnertuunngorniarni meeqqanut aamma inuusuttunut imigassaq aalakoornartortalik pillugu politikki erseqqissuq ○ Pitsaaliuinerup iluani inuusuttut maligassiuisut ○ Meeqqat atuariini ilinniartitsisunut supervisionimik aamma siunnersuinermik aqqiissutit ○ Imigassamik aalakoornartortalimmik pitsaaliuineq pillugu ilinniartoqarfinni paasissutissiilluni aqqiissuussinerit ○ Atuartut akornanni imigassamut aalakoornartortalimmut atassutilimmik ajornartorsiutit suliarisinnaanissaannut ilinniartitsisut pitsaanerusunik piareersarneqassapput • Paquminartuiaanissaq ○ Siusissukkut Iliuuseqarnerup aamma eqqarsartaatsikkut peqqissutsip aallunneqarnissaat ○ Toqqissisimanartumik aamma eqqortumik avatangiiseqarluni oqaloqatigiinneq ○ Paquminartuiaalluni sulinermi inuusuttut eqeersimaartumik peqataatinneqassapput ○ Paasissutissanut, oqaloqatigiinnernut aamma siunnersuinermit SoMe aamma plakatit aqqiissuussamik atorpeqassapput ○ Angutit eqqarsartaatsimikkut peqqissusiisa aallunneqarnerat annertunerusoq

	○ Suliat suliniuteqarfigineqartussatut siunnerfigineqartunut aalajangersimasunut taakkununga siunnerfilersorneqarlutillu naleqqussarneqassapput ○ Inatsisit erseqqissarneqarnissaat, taamaaliornikkut kikkut tamarmik pisinnaatitaaffimminnik aamma periarfissaminnik paasisaqarniassammata Paarisap, kommunit aamma suliaqaqataasut allat akunnerminni peqatigiillutik periusissiamik suliaqaqatigiinnissaannik kissaateqarneq
Atassuteqarfiit aamma suleqatigiinneq	• Isumasioqatigiissitsinerup ingerlanerani suleqatigiikkaarluni suliaqarneq pitsaasumik qisuariarfigineqarpoq, kisiannili tamatuma saniatigut atassuteqarfiit aamma suleqatigiinneq naliliinermi peqataasunit annertunerusumik aallunneqarnatik
Pitsaaliuinissamut ataatsimoortumik akisussaaffik erseqqissarlugu	• Oqartussaqaarfiit aamma suliniaqatigiiffiit akornanni suleqatigiinnerup annertunerunissaanik kissaateqarneq. • Suliassaq kommunit kisimiillutik suliarisinnaanngilaat – nuna tamakkerlugu tapersersorneqarnissaq pisariaqartinneqarpoq. • Ilinniarnissamut aningaasaqarnikkut aamma periarfissatigut unammilligassat (ass. tarnip pissusiinik ilisimasalittut ilinniartitaaneq). • Imminut toqunnissamik pitsaaliuinnermi ilitersuisut aamma pikkorissartitsinerit pingaaruteqarnerat. • Pitsaaliuineq aaqqissuussinikkut aamma ullut tamaasa oqaloqatigiinnikkut pisarpoq. • Upalungaarsimasut sumiiffinni innuttaasut peqatigalugit ineriartortinneqassapput.

Saaffiginninnissamut periarfissat

Siunertarineqartoq tassaavoq, imminut toqunnissamik pitsaaliuineq, immikkoortortamit qitiusumi inissisimasumit aaqqissuunneqassasoq. Tamanna saaffiginniffissanut periarfissat pissarsiariuminartuunissaannik, kiisalu imminut toqunnissamut aarlerinartumik inissisimasunut, qanigisaasunut qimagaasunullu ikiortissat nakussassarlugillu pisinnaassuseqarsinnaasuunissaannik pilersitseqataassaaq. Atugarliornerup nalaani, eqqarsaatit akioruminaaffiini imminut toqunnissamut aarlerinartorsiorfiup nalaaniinnermi sumut saaffiginnissinnaaneq inuiaqatigiinni tamanit ilisimaneqassaaq.

Periusissiami inassutigineqarpoq:

1. Imminut toqunnissamik eqqarsaateqarnermut atatillugu imminut toqoratarsinnaasut, qanigisaasut qimagaasullu ikiorneqarnissamik tapersersorneqarnissamillu pisariaqartitsigaangata sumiiffimmik saaffigisinnaasaannik qulakkeerinnittoqassasoq.
2. Imminut toqunnissamik eqqarsaateqarnermut, imminut toqoriarnermut aamma imminut toqunnermut atatillugu ataqatigiissumik iliuuseqartussanik innuttaasunit atorneqartussanik suliaqartoqassasoq.
3. Illoqarfinni nunaqarfinnilu imminut toqunnissamik pinaveersaartitsinerimi anguniagaqatigiinnik, najukkani nukissalinnik inuttalinnik, pilersitsisoqassasoq.
4. Imminut toqunnissamik pinaveersaartitsineq pillugu nittartakkamik ineriartortitsisoqassasoq.

1. Saaffiginninnissamut periarfissanik qulakkeerinninnissaq

Nuna tamakkerlugu Katsorsaavik- aamma Siunnersuisarfik Inulerivik, nuna tamakkerlugu aamma pisariitsumik saaffiginninnissamut periarfissatut suliniuteqarfigineqartussanut tapertaavoq, tamannalu periusissiami nassuiarneqarpoq.

Inulerivik innuttaasunut tarnimikkut atugarliuuteqartunut nuna tamakkerlugu saaffiginnittarfiuvoq, tapersersuinermik, siunnersuinermik aamma katsorsaaneermik qitiusumik suliaqarfittut pilersinneqartoq. Inulerivik Qamani-isumasioqatigiissitsinermi 2024-mi novembarimi saqqummiunneqarpoq, ullorlu 1. oktobari 2025-mi pisortatigoortumik ammarneqarluni.

Inulerivik ataatsimik saaffiginnittarfeqarnissamik tunngaveqarluni sulivoq, innuttaasut tamarmik, tassunga ilanngullugit inuit innarluutillit, saaffiginniffissamut ataatsimut saaffiginnissinnaallutik, aammalu ikiorneqarlutik imaluunniit neqeroorutitut naleqquttunut aamma oqartussaqaarfinnut akisussaasunut innersuunneqarsinnaallutik. Siunertarineqartoq tassaavoq, ikiorneqarnissamik periarfissat pisariinnerulersinneqarlutillu nalorninannginnerulersinnissaat, kiisalu pisortat ingerlatsiviinik naapitsinerup ataqatigiinnera nakussassarlugu.

Inulerivimmi anguniakkatut takorluugaq tassaavoq, innuttaasut tarnimikkut atugarliuuteqartut piffissaagallartillugu aamma naleqquttumik ikiorneqarnissaasa qulakkeerneqarnissaat.

Suliffeqarfik peqqinnissaqarfik peqatigalugu telemedicinimik aaqqiisummut Puisamut, nuna tamakkerlugu ikiorneqarnissamik katsorsarneqarnissamillu periarfissaqalersitsisumut, ilaavoq.

Inulerivik imminut toqunnissamik pitsaaliuineq aamma ilisimasanik ingerlatsitseqqinneq pillugit 2026-mi februaarimi ullormik sammisaqarfiusumik ingerlataqarpoq, PhD Arnarak Patricia Blochimit, tarnimikkut napparsimasunut katsorsaavimmit, politiinit aamma Qamani app-i pillugu Paarisamit saqqummiisoqarluni.

Saaffiginninnissamut periarfissat pillugit tusagassiorfinnut nalunaarut

Tusagassiorfinnut nalunaarut ulloq 23. aprili 2026 saqqummiunneqarpoq - *Paarisa saaffiginniffissanut kiisalu imminut paarinissamut eqqumaffiginnilersitsivoq.*

Tusagassiorfinnut nalunaarummi qitiutinneqartoq tassaavoq, annertuumik eqqumaffigineqartumik, aamma pingaartumik inuusuttunut aamma inunnut mianerisarialinnut sunniuteqarsinnaasumik alianartumik pisoqartillugu innersuussinissap aamma tapersersuinissap pingaaruteqassusiat. Taamaattumik innuttaasut sunik aamma qanoq nittartakkatigut inuit attaveqaatigiittarfii aqqutigalugit siammarterinerlutik eqqarsaatigilluartassagaat, aamma sukumiisumik nassuiaanerit pinaveersaaqqullugit kajumissaarneqarput.

Ilutigitillugu qanoq ikiorneqarsinnaaneq aamma imminut isumassornissaq pillugit siunnersuutininik Paarisa nittartakkatigut inuit attaveqaatigiittarfii aqqutigalugit qanoq paasissutissiisassanersoq nassuiarneqarpoq. Kisimiinnginnissaq, aamma atassuteqarfinnut imaluunniit ass. siunnersuisarfinnut Tusaanngamut ikiortissarsiortariaqarneq pingaartinneqarput.

Taamaattumik tusagassiorfinnut nalunaarummi oqariatuutit pingaarnertit tassaapput:

- Nittartakkatigut inuit attaveqaqatigiittarfiini isumatusaarit
- Ikiuisinnaasunut aamma tapersersuisinnaasunut innersuussigit
- Nammineq aamma allat qanoq qisuariaateqarnerannik eqqumaffiginnigit
- Ajornartorsiuteqaruit ikiortissarsiorit

Taamaattumik ataatsimut isigalugu kikkut tamarmik isumassuineramik aamma akisussaaffimmik takutitsinissaannik kajumissaarneqarput – online-kkut aamma atassuteqarfinni.

2. Ataqaqatigiissumik iliuuserisassat

Innuttaasunik ataatsimiisitsinerit arlallit, aamma Politiinik, Tusaanngamik aamma Peqqinnissaqarfimmik ataatsimeeqateqareernerit kingorna Nunavummi Isaksimagit Inuusirmi Katujjiqatigiit Embrace Life Council isumassarsiorfigalugu toqusoqarneratigut qimagaasunut atortussanik suliaqartoqassasoq aalajangiunneqarpoq. Tassani Team Qamanip Iperaq Consult, Katti Frederiksenimit pigineqartoq, aamma Niviaq Korneliussen suleqatigivai, atortussanut aappaa aqqissuisuullunilu aappaa allaaserinnittuussalluni. Atortussat 2026-p naalernerani/2027-p aallartinnerani piareernissaat naatsorsuutigineqarpoq, aamma angajoqqaanut tamanut, aamma meeqqanik inuusuttunillu isumassuisunut allanut saaffiginnittuussallutik.

Nipitalimmik immiussamik suliaq, quppersaganngorlugu suliarineqartussaq, sammisat assinginik imaqaqartussaq, 2026-p naalernerani saqqummiunneqassaaq.

Atortussat naqiterneqarlutik naammassineqareerpata kommuninut, politeeqarfinnut, peqqinnissaqarfimmut aamma oqaluffimmut, kiisalu suleqatinut attuumassutilinnut agguanneqassapput.

Qamani periusissiap atuutilersinneqarneranut atatillugu quppersakkap saqqummiunneqarnera pillugu tusagassiorfinnut nalunaarummik suliaqartoqassaaq.

3. Najukkani anguniagaqaqatigiinnik pilersitsineq

Sumiiffinni suleqatigiinnik aamma ataqaqatigiissumik iliuuseqartartussanik pilersitsinissaq pillugu sumiiffinni pitsaaliuineramik ataatsimiititalianik 2025-mi oqaloqateqarnerit, kiisalu innuttaasunik ataatsimiisitsinerit tunngavigalugit sumiiffinni ataatsimiititaliat arlallit, pitsaaliuineramik suliaqartuusut pioreernerannik erseqqissivoq. Oqaloqatigiinnerit taakku, aamma ataatsimiinnerit arlallit aqqutigalugit nalilernerarpoq sumiiffinni suleqatigiinnik nutaanik pilersitsinissaq naleqqutinngitsaq. Taamaattumik nutaanik pilersitsinissamut taarsiullugu ataatsimiititaliat pioreersut aallunneqarnissaat aalajangiunneqarpoq suleqatigiinnissaallu naleqqunnerusoq.

Taamaattumik IPI-i suleqatigalugu Team Qamani immikkoortortaqaqarfinnik assigiinngitsunik, pitsaaliuineramik sulialinnik, nalunaarsuilluni aallartippoq.

Nalunaarsuinissamik siunertaq marlunngorlugu avinneqarpoq:

Siunertaq 1: Sumiiffinni aqqissuussaannermik nuna tamakkerlugu nalunaarsuineq

- Sumiiffinni siunnersuisoqatigiit, atassuteqarfiit aamma ataatsimiititaliat pitsaaliuineramik suliaqarlutik pioreersut, aamma Qamani-periusissiami ”najukkami anguniagaqaqatigiinnik” nassuiarneqartut oqaloqatigiittarfittut atorneqarsinnaasussatut tamakkiisumik paasisaqarfiginissaat.
- Imminut toqunnissamik pitsaaliuinerup aamma eqqarsartaatsikkut peqqissutsip iluani suliat, allakkiaq ass. pitsaaliuinermut ataatsimiititaliani iliuusissatut pilersaarutit pissarsiarineqarsinnaasut tunngavigalugit suut ingerlanneqareernersut paasisaqarfiginissaat.

Siunertaq 2: Kommune Kujallermi misileraataasusaaq

- Kommune Kujallermi pitsaaliuinermut ataatsimiititaliaq imminut toqunnissamik pitsaaliuineq pillugu, aamma ataatsimoorluni sammisaqarnerit aqutigalugit eqqarsartaatsikkut peqqissuunerup siammasinnerunissaanik tigussaasumik qanoq sulinersoq paasisaqarfiginissaa.
- Pitsaaliuinermut ataatsimiititaliat massakkut sulinertik Qamanimut aamma Inuuneritta III-mut qanoq attuumassuteqarnersut eqqumaffiginnilersinnissaat.
- Najukkami pinaveersaartitsineri ataatsimiititaliaq peqatigalugu alapernaassusilimmik aamma oqaloqatigiinneq tunngavigalugu ineriartortitsineri ilaaneq taakkulu namminneerlutik makku nassarinissaannut peqataassasut:
 - sumiiffinni aqqissuussaannerit pioreersut, aamma suleqatigiinnerit
 - sammisassaqtitsinerit ingerlalluartut,
 - piffissami aggersumi pisariaqartinneqalersussat, aamma suleqatigineqarsinnaasutut periarfissat

4. Imminut toqunnissamik pitsaaliuineq pillugu nittartakkamik ineriartortitsineq – Inuusuttut silarsuaat

Tusaannga.gl maannamut meeqqanut siunnersuisarfittut atuuffeqartoq, annertusineqassaaq inuusuttunut 15-25-llu akornanni ukiulinnut aamma inersimasunut/angajoqqaanut atuuffeqalerluni. Ineriartortitsineq Børns Vilkår og Symbiotisk, Tusaannga.gl-imik ineriartortitsisimasooq, suleqatigalugu pissaaq. Nittartagaq Tusaannga.gl ”atuffassinermut toortakkamik” ilanngussinikkut inunnit allakkanik atuarniarnerminnik ajornakusoortitsisunit aamma atorneqarsinnaassaaq.

Arctic Creative suleqatigalugu filmilianik assigiinngitsunik, Tusaannga.gl-ikkut aamma Paarisap siammarteriffisigut saqqummiunneqartussanik, ineriartortitsisoqarpoq.

Sammisatut quppernernerut siunnersuutit siulliit nutserneqarlutillu atuaqqissaarneqareerput, aamma nittartakkap ilusaa, Emil Stachip assilisaanik assitalik, digitali atorlugu ilusilersuisartup Lea Kilde-p ineriartortippaa. Nittartagaq maanna naammassiartuaarlugu suliarineqarpoq.

Nittartakkaq immersornissaanut Qamanimi suleqatigiit siullermeerutaasumik ilinniartinneqarput, ilinniartitsinissallu allat arlallit piffissami aggersumi pissallutik.

Atuisunit atoruminartuunissaata misilerarnissaanut, aggustip naajartornerani pisussamut, Greenland Business School peqataanarluni akuersivoq.

Tusaanngap inuusuttut silarsuaannik saqqummiussinissaa 2026-mi septembarimi pissasoq naatsorsuutigineqarpoq.

Innuttaasunik peqataatsineq

Periutsinik aamma atortussanik innuttaasunit atorneqartussanik ineriartortitsinissaq siunniunneqarpoq, taamaaliornikkut taakku inunnut imminnut toqunnissaminnik eqqarsaateqartunut aamma imminnut toqunnissaminnik pissusilersuutilinnut ikiuisinnaanngorniassammata. Taamatuttaaq imminut toqunnissamik eqqarsaateqartoqartillugu, imminut toqunnissamik soorasaarisoqartillugu, imaluunniit imminut toqoriaraluartoqartillugu kiisalu imminut toquttoqarpat inersimasunut, imaluunniit suliaasaqarfimmi sulialinnut tamatigut attaveqartoqartarnissaanik meeqqat inuusuttullu ilisimatillugit.

Periusissiami inassutigineqarpoq:

1. Inuusuttumiit-inuusuttumut ilisimasanik ingerlatitseqqinnissamut pikkorissartitsinernik pilersitsinissaq.
2. Oqaloqateqarnermi atortussat aamma saaffiginninnissamut periarfissat pillugit pikkorissartitsinernik pilersitsinissaq.
3. Inuusuttut sumiiffigisartagaanni imigassaq aalakoornartortalik pillugu najoqqutassanik pilersitsinissaq.
4. Suliaqartut attuumassutillit suleqatiginerisigut tarnikkut ikiueqqaarnissamik pikkorissartitsinermik pilersitsineq, tassunga ilangullugu oqaloqatigeeriaatsimik.
5. Innuttaasunut tarnikkut ikiueqqaarsimasunut supervisionernissamik neqeroorummik ineriartortitsinissaq.

Qamanimi suleqatigiit sulinertik pillugu, pingaarnertut Qamani app-i 2025-mi saqqummiunneqartoq qitiutillugu, aamma imminut toqunnissamik pitsaaliuineq pillugu sulineq ataatsimut isigalugu paasissutissiiniarlutik sinerissami angalaqqipput. Tamatumunnga ilanngullugu imigassaq aalakoornartortalik pillugu najoqqutassat (imigassaq aalakoornartortalik pillugu najoqqutassani annertunerusumik paasisaqarit) pillugit immikkut sammisaqartitsisoqarpoq.

- Suleqat Team Qamanimeersoq ataaseq Ilulissanut Aasiannullu februaarimi angalavoq, pingaarnertut Qamani app-ip ilisimaneqarnerulernissaa qitiutillugu, aamma Paarisamut ilaasutut pitsaaliuilluni suliat assigiinngitsut oqaluttuariniarlugit.
- Imigassaq aalakoornartortalik pillugu najoqqutassat pillugit Sisimiuni sap. ak. 10-mi pikkorissartitsisoqarpoq.

1. Inuusuttumiit inuusuttumut ilisimasanik avitseqatigiinneq

Paarisa /Team Qamani aamma KRK-INUA killifik pillugu 2025-miilli qaammatit tamaasa ataatsimeeqatigiittarput, aammalu inuusuttumiit inuusuttumut ilisimasanik avitseqatigiinneq, kiisalu tarnikkut ikiueqqaarnermut pikkorissartitsinerit ingerlattarnissaannut 2026-mi aamma ukiuni aggersuni qaninnerusumik suleqatigiinnissaq pilersaaruserlugu.

Massakkorpiq Qamani periusissiami suliassat qitiusut 2027-mi aamma 2028-mi atuutilersinneqarnissaat siunertaralugu (Oqaloqateqarnermi atortussat, Tarnikkut ikiueqqaanermik pikkorissartitsinerit aamma Inuusuttumiit inuusuttumut ilisimasanik avitseqatigiinneq) KRK-INUA-mik suleqateqarnissamik isumaqatigiissusiornissaq oqaloqatigiissutigineqarpoq.

KRK-INUA-p inuusuttumiit inuusuttumut periuseqarnera suleqatigiinnermi qitiusumik nakuussutaavoq, inuusuttut aqutsisut inuusuttunik allanik ilinniartitsitsillutillu tapersersuisarlutik. Periuseq taanna tatiginninnermik, ilisarineqarsinnaanermik aamma naleqqussusermik annertuumik pilersitsivoq, tamannalu paquminarunnaarsitsiniarnermut aamma inuusuttut iliuuseqarusussusiannut tapertaavoq. Ilutigisaanittaaq suleqatigiinneq sumiiffinnit aallaavilimmik inuusuttunik maligassiuisuullutillu sumiiffinni inuiaqatigiinni ikiuutaallutik nukissaqarluartunik ineriartortitsinerimut tapertaasinnaavoq. Tamanna naligiimmik tunngavilimmik ingerlaavartumik pitsaaliuinikkut suliaqarnermi sumiiffimmit aallaavilimmik tunngavissamik nukittuumik pilersitsissaq.

KRK-INUA-p suliniutai annertunerusumik ugguuna paasisaqarfigineqarsinnaapput <https://www.krk-inua.gl/>.

2. Oqaloqateqarnermi atortussat aamma saaffiginninnissamut periarfissat

Imminut toqunnissamik pitsaaliuineri oqaloqateqarnermi atortussanik suliaqarnek ilaatigut ingerlaavartumik pikkorissartitsisarnernit, imminut toqunnissamik pitsaaliuinerimut ilitersuisunit ingerlanneqartartunit, tapersersorneqarpoq. Ilitersuisunik ilinniartitsineq Innuttaasut Peqqissusiannik Ilisimatusarfiup, Paarisa aamma Livslinjenip akornanni suleqatigiissutigineqarpoq. Siusinnerusukkut nassuiarneqareersutut imminut toqunnissamut pitsaaliuineri ilitersuisut 15-it 2024-mi ilinniartinneqarput, aammalu ukiut tallimat kingulliit ingerlaneranni ilitersuisut katillugit 25-t ilinniartinneqarsimallutik, taakku ilaatigut pitsaaliuilluni oqaloqatiginnittarnermut sallsatut inissisimallutik sulisunik ilinniartitsinissaminnut piginnaasaqarlutik.

Ilitersuisut maanna kommunini sallsatut inissisimallutik sulisunik namminneerlutik pikkorissartitsisinnaapput, aamma namminneq aaqqissuunna aningaasalersorneqarneralu isumagalugit, aamma TAPI aqqutigalugu kommunit pikkorissartitsinissamut tapiissutinik qinnuteqarsinnaallutik. Tassangaanniit ilaatigut imminut toqunnissamik pitsaaliuinerimut

tungasumik pinerluuteqarsimasunut isumaginnittoqarfimmi Paarisami sulisoq ataaseq pikkorissartitsisimalluni.

Ilitersuisunik amerlanerusunik ilinniartitsinissamik Paarisa pilersaaruteqanngikkallarpoq, kisianni ilitersuisut pioreersut sumiiffimminni sulii pikkorissartitsisarput, tassunga ilanngullugu sinerissami, suliaasaqarfimmi sulialinnik piginnaanngorsaaqqinnermut tapertaasarlutik. Sulineq tamanna Paarisamik aamma Innuttaasut Peqqissusiannik Ilisimatusarfimmik siunersioqateqartarnikkut tapertaaffigineqarpoq.

Suliat aamma pikkorissartitsisarnerit qanoq siammarsimatiginerat malinnaaffiginiarlugu ilitersuisut akornanni apeqqutit akisassat atorlugit misissuineq 2025-mi aggusti-oktobarimi ingerlanneqarpoq. Taassumali takutippaa aningaasaqarneq, ulapputeqarneq aamma aqutsisunit tapersorsorneqannginneq ilaatigut pissutigalugit pikkorissartitsinissaminnut periarfissaat killeqarsimasut. Tamatuma saniatigut ilitersuisut arlallit ilinniartinneqarnermik nalaani atorfigisaminni atorfeqarunnaarsimapput, tamannalu aamma suliaqarnerup annikinneruneranik kinguneqarluni. Oqaloqateqarnermi atortussanik suliaqarneq siunissamut isigaluni KRK-INUA-nik suleqateqarneq eqqarsaatigalugu aamma ingerlanneqarpoq.

3. Imigassaq aalakoornartortalik pillugu allassimanngitsunik aalajangersakkanik najoqqutassanik pilersitsineq

Imigassaq aalakoornartortalik pillugu politikikkissamut, ilisimatusarnermit tunngavilimmut, inassuteqaatinik suliaqarnermi nuna tamakkerlugu suleqatigiissitami, IPI aamma WHO Europe suleqatigalugit Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfimmit aqunneqartumi, Paarisa 2024-mi peqataavoq. Inassuteqaatit 2025-mi oktobarimi saqqummiunneqarput, aammalu imigassap aalakoornartortalip aamma imminut toqunnissamut aamma imminut toqunnissamik pissusilersuuteqarnissamut aarlerinaammut pingaarutilimmik pissutaasartoq erseqqissarneqarluni. Toqqaannartumik aalakoorniutigalugu imigassartornermut, kiisalu toqqaannanngitsumik inersimasut imigassamik aalakoornartortalimmik atuinerannit meeqqat ajoquserneqartarnerannut atatillugu. Paarisa ilaatigut imigassaq aalakoornartortalik pillugu allassimanngitsunik aalajangersakkanik najoqqutassanik pilersitsineq inassuteqaataasa ilanngunneqarnissaannik Qamanip periusissiaanut tapertaavoq, pingaartumik ataatsimoorfinnut imigassamik aalakoornartortalimmik ilaqanngitsunik suliaqarnermut, kiisalu filmeeraliat aqqutigalugit inuusuttunut siunnerfilimmik ingerlatitseqqinnermut atatillugu. Inassuteqaatit atuutilersinneqarnissaannut peqqissutsimut tunngatillugu isumaqatigiissutip annertusineqarnissaannut atatillugu politikikkut oqallinnissaq maanna utaqqineqarpoq, 2026-mi ukiakkut aallartittussatut naatsorsuutigineqarluni.

Tamatuma saniatigut Paarisa Allorfimmi suliaasaqarfiup iluani siunnersuinnermut ataatsimiitaliami sinniisuutitaqarpoq, Qamani-periusissiami inassuteqaatit atuutilersinneqarnissaasa suleqatigiissutiginnissaat qitiutinneqarluni. Aammattaaq imigassaq aalakoornartortalik pillugu

allassimanngitsunik aalajangersakkanik najoqqutassanik pilersitsineq pillugu Paarisa inuusuttunut illoqarfinni assigiinngitsuni immikkut sammisaqartitsinikuuvoq. Sumiiffinnit imigassaq aalakoornartortalik pillugu najoqqutassanik suliaqarfiusimasunit utertitsiffiginninnerit ilimanarsisippaat, immikkut sammisaqartitsitsineq iluatsilluarsimasutut isigineqartoq, aamma sumiiffinni arlalinni atuarsiit kissaatigivaat atuartunik nutaanik takkuttoqarpat assinganik suliaqartoqaqqissasoq. Nalilerneqarporli imigassaq aalakoornartortalik pillugu allassimanngitsunik aalajangersakkanik najoqqutassanik ineriartortitsinermik aamma siammarterinermik sulineq siunissaq isigalugu siammasinnerusumik aallaaveqarnissaa pisariaqartoq, suliassaq kisimiilluni suliarissallugu ajornakusoorat.

- Imigassaq aalakoornartortalik pillugu allassimanngitsunik aalajangersakkanik najoqqutassanik pilersitsineqpillugit Qeqqata Kommunianni immikkut sammisaqartitsineq sap. ak. 10-mi ingerlanneqarpoq, najoqqutassallu illoqarfinnut allanut siammarneqarnissaat pillugu oqaloqatigiittoqarluni.

4. Tarnikkut ikiueqqaarneq

KRK-INUA-nik suleqateqarnermut atatillugu killifik pillugu qaammatikkaartumik ataatsimeeqatigiittarnerit 2025-miilli ingerlanneqartarput, qanimut oqaloqatigiinnissaq aamma ingerlaavartumik ataqatigiissaarinissaq qulakkeerniarlugit. Massakkorpiq aaqqissuussamik suleqatigiilernissaq sulissutigineqarpoq, Qamani-periusissiap suliarineqarnerani KRK-INUA pingaarutilinnik suliaqassalluni.

KRK-INUA-ta aamma Paarisap akornanni suleqatigiinneq Kalaallit Nunaanni inuusuttut akornanni tarnikkut ikiueqqaarnerup siammarneqarnissanut nakussassaataasinnaavoq. KRK-INUA pikkorissartitsinernik ingerlataqartarnermik annertuumik misilittagaqareerpoq, inuusuttut pisuni artornartuni imminnut tapersersoqatigiinnissaannik aamma oqaloqatigiinnermi atortussanik tigussaasunik atuinissaminnut sungiusarneqartarlutik. Suleqatigiinnerup nakussassarneqarneratigut periusissiami inassuteqaatinut naapertuuttumik suliaq taanna aaqqissuussaanagerusumik nuna tamakkerlugu siammarneqarsinnaavoq. Ilutigitillugu suliap pitsaassusia aamma attanneqarsinnaassusia suliassaqaafiup iluani siunersioqatigiittarnikkut aamma supervisionertarnikkut nakussassarneqarsinnaavoq, inuusuttut ingerlatsisut Paarisamit tapersorneqarlutik, taamaalillutik taakku piffissami sivilisunerusumi namminneq atuuffimminni ingerlalluarlutillu suleqataarusussuseqarnertik ingerlatiinnarsinnaaniassammassuk.

5. Tarnikkut ikiueqqaarnermik suliaqartartunik supervisionertitsineq

KRK-INUA tarnikkut ikiueqqaarnermik ilitsersuisuminnut maanna supervisionertitsisarpoq.

Atuarfinni ilinniarfinnilu toqqissisimaneq ilorrisimaarnerlu

Anguniarneqartok tassaaavoq, ilinniartitsisut, perorsaasut (tassunga ilanngullugit ilinniartunut aqutissiuussisut) aamma isumassuineramik suliallit allat tamarmik atuarfinni aamma ilinniarfinni meeqqat inuusuttullu akornanni atugarliortoqarneranik paasisaqartarnissaat.

Uku suliarineqarnissaat periusissiami inassutigineqarpoq:

1. Inersimasut meeqqanik inuusuttunillu sullissisut atugarliortoqarneranik ujjartuisinnaaqullugit iluuseqarsinnaaqullugillu piginnaasaannik annertusaanissaq.
2. Alianartumik pisoqartillugu, soorlu imminut toqoriartoqarsimatillugu aamma imminut toquttoqarsimatillugu suliffeqarfinni pisortat pigisaanni tamani (atuarfinni, ilinniarfinni, klubbini, sunngiffinni sammisassaqaqtitsivinni) isumannaallisaanermik upalungaarsimanermillu pilersaarusiornissaq.

1. Piginnaasanik annertusaanissaq

Suliniuteqarfigineqartussap – *Atuarfinni ilinniarfinnilu toqqissisimaneq ilorrisimaarnerlu* atuutilersinneqarnissaa aallartissinnaajumallugu Paarisap Ilinniartitaanermut Naalakkersuisoqarfik suleqatigalugu aallartippoq.

Upalungaarsimanermut pilersaarutitut tunngasut pillugit forständerit isumasioqatigiinneranni Paarisami sulisut marluk ilassilluarneqartumik saqqummiipput.

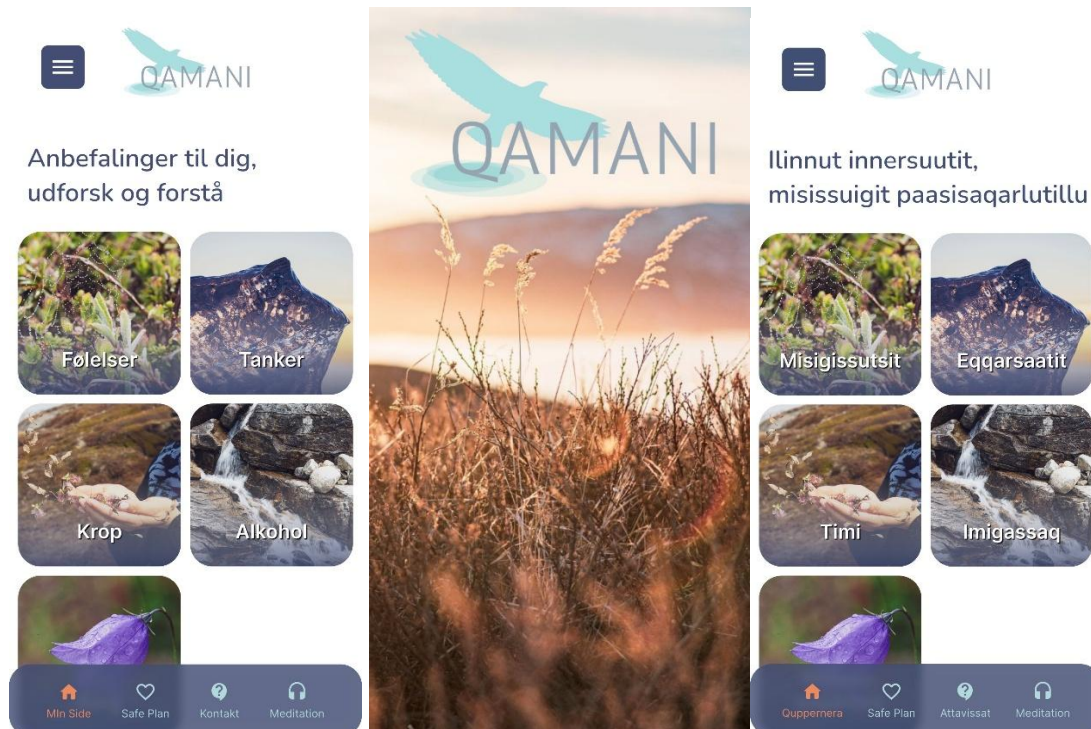
2. Isumannaallisaanermut pilersaarut aamma upalungaarsimanermut pilersaarut

App-imik (Qamani-app-imik), 2025-mi decembarimi saqqummiunneqartumik, ineriartortitsineri Team Qamani NunaMediamik suleqateqarpoq. App-i isumannaallisaanermut pilersaarummik aamma saaffiginniffissatut periarfissanik iserfigineqarsinnaasunik/ataatsimut takuneqarsinnaasunik, kiisalu eqqarsaqqissaarnermut- aamma timip tamakkerlugu maluginiarneranut sungiusaatiniq, suliffimmikSeqineramik pigittumit Lea Holmimit ineriartortinneqarsimasunik, imaqarpoq. Juunip qiteqqunerani Qamani App-imi atuisut 2923-upput.

App-in ingerlaavartumik nutarterneqartarpoq, aamma eqqarsaqqissaarnermut sungiusaatiniq aamma sammisanut quppernermik nutaanik ilanngussisoqaqqammerluni.

Tamatuma saniatigut isumannaallisaanermut pilersaarut pillugu videomik, Ilinniartitaanermut Aqutsisoqarfiimmit aningaasalersorneqartumik, Arctic Creative suleqatigalugu suliaqartoqarpoq. Video saqqummiinerni, SoMe-ni aamma ajornanngippat atuarfinni takutinneqartartussatut

siunertaqarpoq, taamaaliornikkut ilisimasat siammarterlugillu inuusuttut isumannaallisaaanermik pilersaarummik suliaqarnissaannut tapersersorniarlugit.

Paquminartuiaaneq

Imminut toqunnissamik eqqarsaateqartarneq, aamma imminut toqunneq paquminarunnaarsinniarlugit, kiisalu imminut toqunneq aqquutit kingullertut atorineqarnissaa pitsaaliorniarlugu imminut toqunneq pillugu ajornartorsiutinut attuumassutilinnik tusagassiuutit sammisaqartarnerannut najoqqutassaliornissaq anguniarneqarpoq.

Uku suliarineqarnissaat periusissiami inassutigineqarpoq:

1. Imminut toquttoqartarneranik ajornartorsiut pillugu tusagassiuutinut malittarisassat. Tamanna tusagassiuutilerisunut tamanut, soorlu TV-mut radiomullu, aviisinut tusagassiuutinullu allanut, kisiannili aamma influencerinut innuttaasunullu paasisitsiniaanernut atuuppoq.
2. Illersuutaasartut immikkut ukkataralugit imminut toqunnissamik pinaveersaartitsinermut atatillugu paasisitsiniaasoqassasoq.

1. Tusagassiuutitut najoqqutassat

Imminut toquttoqartarnera pillugu ajornartorsiutit pillugit tusagassiuutitigut saqqummiussinissamut najoqqutassanut missingiummik suliaqartoqarnikuuvoq, massakut nutserneqareerlutillu saqqummiunneqarnissanut piareersimasumik.

Tusagassiuutitut najoqqutassat pillugit Tusagassiornermi Sulisut Peqatigiiffiat 2026-mi maajimi ataatsimeeqatigineqarpoq.

Selvordsforebyggelse.dk-p tusagassiuutitut najoqqutassai tunngavigalugit najoqqutassat assiliartalersukkat 2025-mili suliarineqarlutillu siammarterneqarput.

Najoqqutassat nutaat taakku Kalaallit Nunaannut naleqqussarneqarput, aammalu ilitsersuutitut suliarineqarlutik.

2. Paasisitsiniaaneq

Paarisap Yellow September siullerpaamik 2024-mi malunnartippaa, imminut toqunnissamik pitsaaliuinerup eqqumaffigineqarnerulernissaa aamma ikiuinissamut periarfissat pioreersut saqqumnerulersinnissaat qitiutillugit. Suliaq ilaatigut sumiiffinni sulianut aningaasaliissutinik (10. september aningaasaliissutit), paasisutissiinnermut atortussanik ineriartortitsinermik aamma nittartakkatigut inuit attaveqaqatigiittarfii aqutagalugit nuna tamakkerlugu paasisitsiniaanermik, kiisalu avataani suliaqartunik aamma tusagassiorfinnik suleqateqarnermik ilaqarpoq. Suliaq 2025-mi ingerlateqqinneqarpoq, aammalu aningaasaliissutitut peqataanerup annertusineratigut, saqqumilaarnerunikkut aamma sinerissami sumiiffiit akornannit peqataaffigineqarnerunikkut nakussassarneqarluni. Paasisitsiniaaneq SoMe-ni annertuumik suliaqarnermik, ilisarnaatitut atortussanik (qalersat sungaartut) siammarterinermik, suliffeqarfinnik suleqateqarnermik aamma tusagassiorfitsigut siammasissumik suliaqarnermik ilaqaqqippoq.

Yellow September-paasisitsiniaaneq innuttaasunit, kiisalu suleqatigisartakkanit attuumassutilinnit, ass. politiinit, GUX-imit, pitsaaliuinermut siunnersortinit il.il. ilassilluarneqarpoq. Qalersaq sungaartoq, Yellow Septemberimut ilisarnaataasoq, piumaneqartorujussuusimavoq.

Paarisa sammisamut quppernermik ineriartortitsisimavoq, ilisarnaatinillu kommuninut nassitsisimalluni. Paasisitsiniaaneq siammarneruniarlugu inuit ilisimaneqartut aamma videoliortartut assigiinngitsut suleqatigalugit aallartinneqarpoq.

Suliaq Paarisap 2026-mi ingerlateqqissallugu pilersaaruteqarpoq, tamatumuuna atuarfiit aamma ilinniarfeqarfiit qitiutillugit. 2026-mi Yellow septemberi 2026-2027-mut killifik pillugu allakkiamut ilanngunneqassaaq.

Suliniuteqarfigineqartut ataanni suliassat ataatsimut isigalugit

Tabeli 3. Suliniuteqarfigineqartussat ataanni sulianut takussutissiaq.

Suliniuteqarfigi neqartussaq	Suliassat	Killifik
Saaffiginninnissamut periarfissat	Saaffiginninnissamut periarfissanik qulakkeerinninneq	Nuna tamakkerlugu katsorsaavik siunnersuisarfillu Inulervik pilersinneqarlunilu 2025-mi oktobarimili aallartippoq.
	Ataqatigiisumik iliuusissat	Iperaq Consult aamma Niviaq Korneliussen suleqatigalugit toqusoqarneratigut qimagaasunut atortussanik ineriartortitsisoqarpoq. Nunavummi Isaksimagit Inuusirmi Katujjiqatigiit Embrace Life Council isumassarsiorfigalugu atortussat suliarineqarput. Qamani ataatsimeersuarnermit isummersuutiniq suliaqarneq ingerlateqqinneqarpoq.
	Najukkani anguniagaqaqatigiinnik pilersitsineq	Sumiiffinni siunnersuisoqatigiit, atassuteqarfiit aamma ataatsimiititaliat assigiinngitsut pitsaaliuinerimik suliallit tamaasa, aamma imminut toqunnissamik pitsaaliuinerup aamma eqqarsartaatsikkut peqqissutsip iluini suut suliarineqareernersut paasisaqarfigiumallugit nalunaarsorneqarput.
	Nittartakkamik ineriartortitsinissaq	Inuusuttut silarsuaat ineriartortillugu ingerlanneqarpoq, taannalu 2026-mi septembarimi saqqummiunneqassaaq.
Innuttaasunik peqataatitsineq	Inuusuttumiit inuusuttumut ilisimasanik avitseqatigiinneq	KRK-INUA-nik suleqateqarsinnaaneq aalajangersaaffigineqassaaq, tarnikkut ikiueqqaarnermut aamma imminut toqunnissamik pitsaaliuinerimut tunngasut pillugit suliassanik ataqatigiissaarinissaq siunertaralugu.
	Oqaloqatigiinnermi atortussat aamma	Ilitsersuisut 25-t ukiut kingulliit tallimat ingerlaneranni ilinniartinneqarsimapput, taakku

**Atuarfinni
ilinniarfinnilu
toqqissisima-
neq
ilorrisimaaner-
lu**

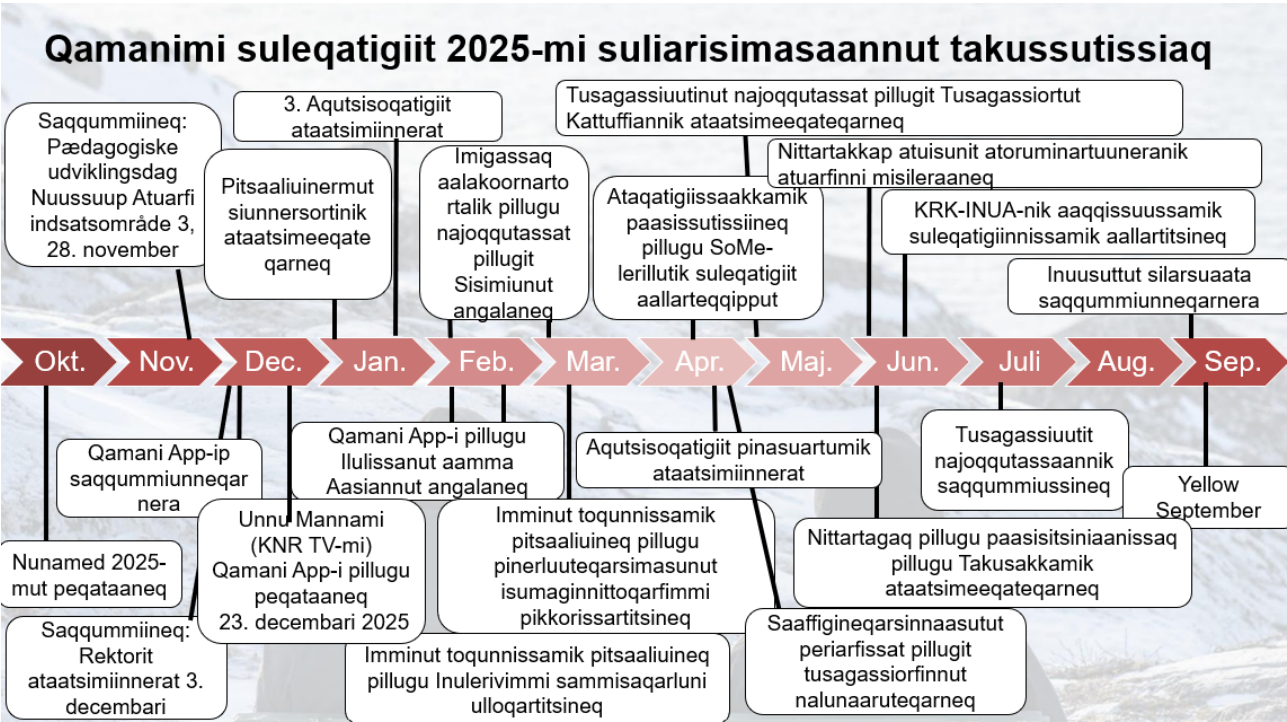
saffiginninnissamut periarfissat pillugit ilisimasat	sallersatut sulisunik ilaatigut pitsaaliuilluni oqaloqateqarnernik ilinniartitsinissaminut piginnaasaqarlutik. Imminut toqunnissamik pitsaaliuineq pillugu Paarisa pinerluuteqarsimasunik isumaginnittoqarfimmi marsimi pikkorissartitsivoq.
Imigassaq aalakoornartortalik pillugu allassimanngitsunik aalajangersakkanik najoqqutassanik pilersitsineq	Imigassaq aalakoornartortalik pillugu allassimanngitsunik aalajangersakkanik najoqqutassanik pilersitsineq pillugit Paarisa Qeqqata Kommuniani inuusuttunut immikkut sammisaqartitsinikuuvoq.
Tarnikkut ikiueqqaarneq	KRK-INUA-nik, tarnikkut ikiueqqaarnermik pikkorissartitsinermik neqerooruteqartartunik, suleqateqarnermik aallartitsiniarneq aalajangersaaffigineqassaaq.
Tarnikkut ikioqqaarnermik suliaqartartunut supervisionertitsineq	Tarnikkut ikiueqqaarnermik pikkorissarsimasunut supervisionertitsisarnermik KRK-INUA aallartitsinikuuvoq.
Piginnaasanik annertusaaneq	Atuarfinni aamma ilinniarfinni ilorrisimaarnerup toqqissisimanerullu atuutilersinneqarnissaa aallartissinnaajumallugu Paarisap Ilinniartitaanermut Naalakkersuisoqarfik suleqatigalugu aallartippoq.
Isumannaallisaanermut pilersaarut aamma upalungaarsimanissamut pilersaarut	Qamani App-i 2025-mi saqqummiunneqarpoq, aammalu aprilip qiteqqunnerani 2300-eriarlugu downloaderneqarsimalluni. App-i pillugu ingerlaavartumik saqqummiisoqartarpoq, tamanna pillugu ilisimasat siammarterniarlugit. App-imi isumannaallisaanermut pilersaarummut immikkoortumik suliaqartoqarpoq.

Paquminartuianaq

Tusagassiuutitut najoqqutassat	Najoqqutassat suliarineqareerlutillu saqqummiunneqarnissaminut piareeqqapput.
Paasisitsiniaaneq	Yellow September 2025-mi ingerlateqqinneqarpoq, suliarlu 2026-mi nutarterneqassaaq, timitalimmik najuunneq annertusilllugu.

Qamanimi suleqatigiit suliarisimasaannut takussutissiaq

Takussutissiaq 2. Qamanimi suleqatigiit 2025-mi kvartalit pingajuanni aamma 2026-mi kvartalini 1-3-ni suliarisimasaannut takussutissiaq.

Imminut toqunnissamik pitsaaliuinerup iluani suliat allat

Killifik pillugu 2025-26-mut allakkiami kapitalimi uani siunertarineqartoq tassaavoq, imminut toqunnissamik pitsaaliuinerup suliat qitiusut, Qamani-periusissiamik suliaqarnermut tapertaasut, kisiannili periusissiamit toqqaannartumik aallaaveqanngitsut, uppersaaserlugit ilanngunneqarnissaat. Takussutissiaq tamakkiisoq pineqanngilaq, aammalu suliat allat saqqumiunneqarlutillu uppersaaserneqarsimagangamik ilanngunneqartarsinnaallutik.

Nunatsinni Nunaqarfinni imminut toquttarnermik pinaveersaartitsineq (Selvmordsforebyggelse i alle grønlandske bygder)

Allattoq: Arnârak' Patricia Bloch

Nunaqarfinnut suliniut
Nunatsinni Nunaqarfinni imminut toquttarnermik pinaveersaartitsineq
(Selvmordsforebyggelse i alle grønlandske bygder)
Innuttaasut
Peqqissusiannik
Ilisimatusarfimmit
aallartinneqarpoq, Kalaallit Nunaata nunaqarfiini imminut toqunnissamik pitsaaliuilluni sulinerit innuttaasunit uteqqiattumik ujjartorneqartarnerat naammassiniarlugu. Suliniut Arnârak' Patricia Blochimit ineriartortinneqarlunilu aqunneqarpoq. Suliniummi innuttaasut peqataatinneqarnissaannut tunngatillugu Qamani-perissiap suliniuteqarfigisassai tapertaaffigineqarput.

Killifik

Nunaqarfinnut suliniutip siuariartornera suli

ingerlavoq, aammalu suliassat sinnerisa sularinissaannut tigussaasumik pilersaarusiaqartoqarluni. Lars Møller aamma Paninnguaq Møller, marluullutik Kalaallit Nunaanni imminut toquttoqartarnera pillugu MIO-p piviusulersaarusiattut filmilnaanut peqataasut, aamma imminut toqunnissamik pitsaaliuinerimik pikkorissartitsinermut siusinnerusukkut 2022-mi Ilulissani peqataasimasut Nuup nunaqarfiini (Arsummi, Qeqertarsuatsiaani aamma Kapisilinni) suliassat piffissami juunimiit juulimut sularivaat. Ilaqutariinnut psykoterapeutip Henriette Berthelsenip Kommune Kujallermi nunaqarfinni tamani suliassat 2025-mi aasaanerani isumagivai. Traumeterapeutip Lisa Schmidtip Tunumi sulinerminut atatillugu 2024-p aasaanerani angalanermini Tunumi nunaqarfiit ilai kajumissutsiminik

Nunatsinni Nunaqarfinni imminut toquttarnermik pinaveersaartitsineq-mi siunertarineqartoq tassaavoq, innuttaasunik ataatsimiisitsinerit aqqutigalugit oqaloqatigiinnermik, ilisimasaqalersitsinermik aamma sumiiffimmi piginneqataanermik pilersitsinissaq, innuttaasut namminneq misilittagaat aamma nukissaat qitiutinneqarlutik. Inunnut ataasiakkaanut-, ilaqutariinnut- aamma sumiiffimmi inuiaqatigiinnut imminut toqunnissamik pitsaaliuineq qitiutinneqarput. Innuttaasut isummersuutaat uppersaasarsorneqartarput, aammalu ass. niuertarfinni, kiffartuussivinni aamma Facebookimi quppernerit aqqutigalugit plakatit atorlugit uterteqqinneqartarlutik.

Suliniut kulturimik aamma misigissutsinik ataqqinninneq tunngavigalugit innuttaasunik peqataatsinermik tunngaveqarpoq, aammalu kommunit qanimut suleqatigalugit sularineqartarluni. Tassunga ilanngullugit kommunini pitsaaliuinerimik siunnersortit.

Periuseq

Innuttaasunik ataatsimiisitsinerni apeqqutit qitiusut sisamat aqqutigalugit innuttaasut peqataatinneqartarput:

- *Suup nuannaalersittarpaatit?*
- *Qaqugukkut toqqissisimasutut misigisimalersarpit?*
- *Inuuneq artornarsigaangat kia ikiortarpaatit?*
- *Imminut toqunnissamik pitsaaliuilluni sulinerim aqqiissutissanut suna aamma suut tapertaasinnaappat?*

Akissutit uppersaasarneqarlutillu ataatsimoorussamik ilisimasatut aamma sumiiffimmi pitsaaliuinerimik sulariarnerup ilaatut nunaqarfinnut utertillugit nassinneqartarput.

suliaqarfigalugit isumagivai. Kalaallip tarnip pissusiinik ilisimasallip Tunumi nunaqarfiit sinnerini suliasat 2025-p ukiuunerani isumagivai. Imminut toqunnissamik pitsaaliuinnermut pikkorissartitsinnermi ilitersuisup, pitsaaliuinnermut siunnersortip Tina Nikodemussenip Maniitsumi nunaqarfiini suliasat 2026-p ukiaanerani isumagissagai pilersaarusiorneqarpoq. Kommune Qeqertallip nunaqarfiini suliasat tarnip pissusiinik ilisimasallip Vilhelm Berthelsenip 2026-mi septembarimi isumagissavai, psykoterapeutip Henriette Berthelsenip Uummannap nunaqarfiini suliasat aamma 2026-imi septembarimi Yellow Septemberimut atatillugu isumagissallugit.

Suliasat pilersaarutigineqartut suliarineqareerpata Kalaallit Nunaanni nunaqarfiit tamakkerlugit suliniummi aqqusaarneqarsimassasut naatsorsuutigineqarpoq.

Suliniummi inuttaasunik ataatsimiisitsinerit ingerlannissaannut peqataallutik suleqataasunik arlalinnik suleqateqartoqarpoq. Taakkununga ilaapput suleqatit, taakku akissarsiaat suliniummit aningaasalersorneqarlutik, kiisalu suleqatit namminneq kajuissutsiminnik imaluunniit sulinnerminnut atatillugu aamma sumiiffinni tapersersorneqarlutik tapertaasinnaasimasut. Atituumik suleqatigiinneq tamanna suliniutip nunaqarfinnut tamanut anngunnissaata iluatsinnissaanut pingaaruteqartorujussuuvoq.

Aningaasalersuineq

Suliniut danskit aningaasanut inatsisaat aqqutigalugu Atlantikup Avannaanut aningaasaliissutinit aningaasalersorneqarpoq. Ataatsimoortumik aningaasaliineq pineqarpoq, suliniutip uuma saniatigut aamma Innuttaasut Peqqissusiannik Ilisimatusarfimmi aamma Ilisimatusarfimmi ph.d.-nngorniutigalugu suliniut, matuma ataani nassuiarneqartoq: *Genvundet livsmod efter selvmordsforsøg blandt unge i Grønland*, aamma Arnârak' Patricia Blochimit suliarineqartoq ilaalluni.

Tamatuma saniatigut **suliniut** 130.000 kr.-nik **Royal Arctic Line-mit tapersersorneqarpoq**, Avannaani Avanersuup nunaqarfiinut angallassinikkut tapersersorneqarluni. Kommunit ininik atugassanik, aamma nunaqarfinni sulisut oqaloqatigineqarnissaannik, kiisalu ataatsimiinnerni innuttaasunut kaffimik aamma tiimik il.il. tunniussaqaqarnermikkut tapersiisarpur. Aammattaaq immakkut angalanermut atatillugu sumiiffinni piniartut pingaaruteqarlunnarpur.

Kalaallit Nunaanni inusuttut aamma imminut toqunnissamik pitsaaliuineq pillugit PhD.

Kalaallit inuusuttut imminnut toqoriaraluarnikuunerminnit qaangiisimasut oqaluttuaat atorlugit imminut toqunnissamut pissusilersuutit aamma atugarissaarnermut illersuutit paasisaqarfigalugillu ineriartortitsinissaq

Allattoq: Arnârak' Patricia Bloch

Suliniuummi kalaallit inuusuttut siusinnerusukkut imminnut toqoriaraluarnikuullutik suna ikiorsiullugu inuuginnarusussuseq, atugarissaarneq aamma tatitussuseq nassaareqqissimaneraat misissorneqarpoq.

Taakku misilittagaat aqcutigalugit nuna tamakkerlugu imminut toqunnissamut pitsaaliuineranut nakussassaataasussamik ilisimasat nutaat, aamma atorussat tigussaasut ineriartorteqqinneqassapput.

Suliniut kulturimik aamma misigissutsinik ataqqinninneq tunngavigalugit innuttaasunik peqataatitsinermik, ilisimatusartup ukiut ingerlanerini nuna tamakkerlugu kommunini tamani pikkorissartitsisarnermigut atassuteqarfinnik ineriartortitsisimaneranit tunngaveqarpoq. Tassunga ilanngullugit kommunini pitsaaliuineranut siunnersortit aamma tarnip pissusiinik ilisimasallit upalungaarsimasut. Suliniut pillugu annertunerusumik [uani](#) paasisaqartoqarsinnaavoq.

Suliniutip nutaartaa:

Suleqatigiinneq

2025-mi aamma 2026-mi sammisat

Ph.d.-nngorniutigalugu suliniuummi ilisimatusaatigalugu inerniliussanik tamanut ammasumik ingerlatitseqqinneq

Imminut toqunnissamik pitsaaliuineq aamma illersuutitut pissutaasut qitiutillugit, kiisalu inuuginnarusussutimut aqcutissap (Bloch et al) atornerqarneratigut nuna tamakkerlugu, aamma nuna tamalaat akornanni 2025-mi septembarimiilli ingerlatitseqqiinnermik sulineq annertooq ingerlanneqarpoq. Suliaq Kalaallit Inuit inuusuttut akornanni imminut toqunnissamut pissusilersuutitut atatillugu illersuutitut pissutaasut qitiutillugit Arnârak' Patricia Blochimit, ph.d.-nngorniarluni ilinniartutut, kiisalu Kalaallit Nunaanni imminut toqunnissamut pitsaaliuinerup iluani immikkut siunnersortitut, tassunga ilanngullugu nunaqarfinnut suliniuummut CFG-meersumut

aqutsinermik akisussaasutut aamma suliassa qarfiup iluani tapertaasutut atuuffeqartumit ingerlanneqarluni.

CFG-i 2025-mi TV-kkut Illermi peqataavoq, imminut toqunnissamut pissusilersuutitut atatillugu illersuutitut pissutaasut pillugit ilisimasat tassani ingerlateqqinneqarlutik. Tamatuma saniatigut CFG-i KNR-imi aallakaatitassiani arlalinni peqataanikuuvoq, tassunga ilanngullugu Meeqqat Oqaaseqartartuat Stine Sværd aamma Naalakkersuisuusimasoq Mads Pedersen peqatigalugit oqallinnermi sivilisunerusumi 2025-mi decembarimi ingerlanneqartumi. Imminut toquttut amerlassusiisa ikilisinneqannginnerat pillugu tamanut ammasumik oqaluuserinninneq oqallinnermut peqataasunit aallaavigineqarpoq, aammalu suliniutit nukittunerusumik aamma siunnerfeqarnerusumik ingerlanneqarnissaasa pisariaqartinneqarnerat oqaluuserineqarluni. Tassunga atatillugu ilaatigut erseqqissarneqarpoq, imminut toqunnissamik pitsaaliuinnermut ilitersuisutut ilinniarsimasut atorneqarnerusariaqartut, suliassa qarfiup iluani suliallit, innuttaasunik mianerisarialinnik suliaqartut, akornanni tigussaasumik iliuuseqarnissamut periarfissaannut taakku piginnaasaat tapertaasinnaammata.

Oqallinneq tunngavigalugu peqataasut kingorna 2026-mi maajimi oqallinnermut qaaqquneqarput, 2025-mi decembarimiilli killiffiup ineriartornera tusagassiortunit ujartorneqarluni. Oqallinnermi tassani CFG-i suliassa qarfiup iluani nutaamik naliinermik saqqumiussinermigut tapertaavoq, tassunga ilanngullugu ilitersuisutut ilinniarsimasut atorneqarnerusariaqarnerannik pisariaqartitsineq uteqqinneqarluni. Tamatuma saniatigut ph.d.-nngorniutigalugu suliniummi paasissutissanik katersuineq nutaaq aallaavigalugu illersuutitut pissutaasut nakussassarneqarnissaannik siunnersuutitik arlalinnik saqqummiussisoqarpoq. Oqallinnermi aammattaaq imigassaq aalakoornartortalik pillugu politikkip oqaluuserineqarnera, aamma taassuma imminut toqunnissamik pitsaaliuinnermut pingaaruteqassusia, tassunga ilanngullugu pitsaaliuinnermut iluaqutaasinnaasut ilanngunneqarput.

Taamatuttaaq nunat tamalaat akornanni aamma nunanut avannarlernut tunngatillugu saqqummiinerit arlallit ingerlanneqarput. Tamanna inuuginnarusussutsimut aqqutissaq aamma ph.d.-nngorniutigalugu suliniut pillugit Nordisk Ministerråd-ip aamma NorForskip, Nordic Innovationip aamma Oslomi Nordic Energy Researchip ataani saqqummiinernik ilaqarpoq, tassunga ilanngullugu imminut toqunnissamik Kalaallit Nunaanni pitsaaliuinnermik sulineq pillugu ilisaritsineq. Tamatuma saniatigut Nunani Avannarlerni Killerni inuusuttut atugarissaarnerat pillugu Nunat Avannarliit Killiit Siunnersuisoqatigiiffiata Finlandimi, Sverigemi, Norgemi aamma Kalaallit Nunaanni inatsisiliortunut siunnerfilimmik Savalimmiuni ataatsimiisitsinerani, kiisalu persuttaanermut, kingunerlutsitsinermut aamma imminut toqunnissamik pitsaaliuinnermik suliaqarneq pillugit Norgem aamma Kalaallit Nunaata akornanni tunniusseqatigiinnissaq qitiutillugit Oslomi RVTS-mi (Regionalt ressourceter for vold, traumatisk stress og selvmordsforebyggelse) saqqummiisoqarpoq.

Tamatuma saniatigut CFG-i ataatsimeersuarnerni aamma suliassa qarfiup iluani aqqqissuussinerni arlalinni Ilulissani Isumaginninnikkut Ataatsimeersuarnerni, Nunamed-imi Nuummi, kiisalu Norgemi Kristiansandimi Folkehelsekonference-mi peqataallunilu inuuginnarusussutsimut aqqutissaq pillugu saqqummiivoq. Ataatsimut isigalugu suliat taakku takutippaat inuuginnarusussutsimut aqqutissaq nuna tamakkerlugu aamma nunat tamalaat akornanni malunnaatilimmik soqutigineqartoq, tamannalu suliassa qarfiup iluani ataatsimeersuarnerni eqikkaanernik saqqummiussinissamik akuersisarnerit amerliartuinnarneranni aammattaaq takuneqarsinnaavoq. Inuuginnarusussutsimut aqqutissaq Inulervimmi sammisaqarluni ulloqartitsinermi saqqummiunneqarpoq, kalaallit psykoterapeutit aamma tarnip pissusiinik ilisimasallit innuttaasunut imminnut toqunnissaminnik eqqarsaateqartarnertik pillugu saaffiginnittunut katsorsaannermik suliaqarnerminni atorussat ilaattut atorussullugu kissaateqarlutik.

Imminut toqunnissamik pitsaaliuinnermut ilinniartitsineq aamma piginnaasanik ineriartortitsineq

Ilinniartitsinerup aamma piginnaasanik ineriartortitsinerup iluini siunnerfilimmik suliaqarnerit arlallit ingerlanneqarput. Ilitsersuisoq aamma p.hd.-nngorniutigalugu ilisimatusartoq ArnâraK' ilinniartitsisoralugu CFG-i Sisimiuni KTI-mi sulisunut ilinniartitsinermik online-kkut ingerlanneqartumik ilinniartitsivoq, kalaallisut oqaatsit atorlugit ulluni marlunni, aamma danskisut oqaatsit atorlugit ulluni marlunni avillugit ingerlanneqartumik. Tamatuma saniatigut Dronning Ingridip Napparsimmavissuani (DIH-imi) peruluttut uninngavianni Intermediær Monitorerings Afsnitimi (IMA-mi) sulianut tunngatillugu sammisaqarluni ulloqartitsinermut atatillugu ilinniartitsisoqarpoq.

Aammattaaq Qeqqata Kommuni Sisimiuni sulisunut ulluni marlunni pikkorissartitsineq ingerlanneqarpoq, aammattaaq aliasuuteqartunut siunnersortitut ilisimatusarfimmi ilinniartitaanermut ilinniartunut tallimanut imminut toqunnissamik pitsaaliuineq aamma aliasunneq qitiutillugit ilinniartitsineq siunnersuinerlu aqputigalugit, kiisalu soraarummeernermi censoritut suliassat suliarinerisigut tapertaavoq.

Inuuginnarusussutsimut aqqutissaq, imminut toqoriaraluarnermikkut aniguisimasut ilisimasaat pillugit p.hd.-nngorniutigalugu misileraataasumik suliniummit inerniliussat

Inuuginnarusussutsimut aqqutissat pillugit suliaq piffissap ingerlanerani nuna tamakkerlugu aamma nunat tamalaat akornanni ilinniartitsinermut, saqqummiinernut aamma ataatsimeersuarnernut peqataanermi atorluarneqarneratigut ingerlateqqinneqarlunilu patajaallisarneqarpoq. Atortussaq imminut toqunnissamik pitsaaliuinnermi ilisimatusarnermit tunngavilimmik aamma sulinnermut attuumassutilimmik periuseqarluni ingerlatitseqqiinnermut qitiusumik inissisimavoq, aammalu suliassa qarfiup iluani attuumassutilinnit malunnaatilimmik maluginiarneqarluni. Inuuginnarusussutsimut aqqutissaq pillugu ilisimatusaatigalugu allaaserisaq maanna saqqummiunneqareerpoq, uanilu atuarneqarsinnaalluni (<https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/22423982.2026.2689246>).

Livsmodskort: hvad der giver livsmod ved suicidal adfærd

Kvalitativ undersøgelse af mestringsressourcer hos personer, som har overlevet selvmordsforsøg og som trives i dag. Her kortlægges de strategier og ressourcer, der har hjulpet mennesker fra krise til trivsel. Projektet blev gennemført som en del af Forskerfremme under Grønlands Forskningsråd, og undersøgelsen bygger på dybdegående interviews med seks grønlandske informanter bosat i Grønland. Dette Livsmodskort er baseret på projektets resultater og kan anvendes på alle niveauer i selvmordsforebyggelsen til at formidle viden om beskyttende faktorer mod suicidal adfærd

Kultur, rødder og identitet

- Inuit fortællinger og mytologi (fx Sila)
- At finde mening i forfædrenes viden og traditioner
- Grønlandsk litteratur som kilde til styrke og genkendelse (fx Qooqa og Angakkoq Papik)
- Kultur som noget levende, der giver identitet og sammenhæng

Relationer og menneskeligt nærvær

- Et menneske, der lytter uden at dømme
- Trygge og stabile voksne
- Ærlige og direkte samtaler om selvmord
- At blive set, taget alvorligt og mødt med respekt

Viden om traumer og følelser

- At forstå, hvordan traumer kan påvirke tanker, følelser og kroppen
- At mærke og regulere kroppens reaktioner på stress og uro
- At kunne rumme svære følelser uden skam
- Samtaler med psykolog, fx på Familiecenteret, med mindfulness som støtte ved kroniske selvmordstanker

Naturens helende kraft

- Ro og stilhed i fjeldet, ved havet og i landskabet
- Jagt, sejlads og andre meningsfulde aktiviteter i naturen
- Naturen som hjælp til balance i krop og sind

Sprog, åndelighed og kulturelt relevant behandling

- At kunne tale sit eget sprog, fx på Allorfik Videncenter om afhængighed
- Kulturelt relevant behandling, der tager højde for ophav og livserfaring
- At blive mødt som menneske; ikke som en diagnose
- Forankring i forfædrenes spirituelle healingtraditioner, herunder shamanisme

Fællesskab, tilhørighed og at være til nytte

- Venner og støttende relationer
- Lokale fællesskaber og fælles aktiviteter som dans, kor, hundeslæde og jagt
- Omgivelser, der giver mulighed for at bidrage og være til nytte
- At blive inkluderet og have en plads i lokalsamfundet

Personlige vendepunkter

- At finde mening, håb og indre styrke
- At erkende problemer og turde søge hjælp
- At træffe valg, der peger fremad
- At skabe en ny forståelse af sig selv efter kriser

Familie, kærlighed og stabilitet

- En støttende partner og et trygt familieliv
- Forælderrollen som noget meningsfuldt
- At bearbejde svære oplevelser sammen
- Tryghed, accept og tålmodighed

Et vigtigt budskab

Livsmod vokser i relationer, i kulturen, i naturen i fællesskabet; når mennesker bliver set, får mening og får mulighed for at høre til og gøre en forskel.

Forfatter: Arnárák Patricia Bloch, Phd studerende, Center for Folkesundhed i Grønland
Inuttaasut Peqqissusiannik Ilisimatusarfik, apb@sdu.dk Arnárák Patricia Bloch © 2025
Design: Tulugaq Publishing

SDU
STATENS INSTITUT FOR
FOLKESUNDHED

Ilisimatusarfik
Ilisimatusarfik
Greenland Research Council

Imminut toqunnissamik pitsaaliuineq aamma tarnimikkut napparsimasunik katsorsaaneq, peqqinnissaqarfimmi

Imminut toqunnissamik eqqarsaatit, imminut toqunnissamik pilersaarutit aamma imminut toqoriaraluarnerit pillugit pinasuartumik saaffiginnissutit peqqinnissaqarfiup tarnimikkut napparsimasunut immikkoortortaanit suliarineqartarput, pisut ilaanni polititit suleqatigineqartarlutik. Saaffiginninnermut atatillugu aarlerinaatip qulaajarneqarnissaa, aamma suliap ingerlaqqinnissaata aqqissuunneqarnissaa siunertaralugu inuup oqaloqatigineqarneratigut aarlerinaammik naliliisoqartarpoq. Katsorsaanikkut suliamut suleqatajumanngitsoqartillugu pinngitsaaliissummik unitsitsisoqarnissaa pisariaqartinneqarnersoq nalilersorneqartarpoq.

Unitsitsinissaq pisariaqartinneqanngikkaangat peqqinnissaqarfik inersimasunut unitsitsinertaqanngitsumik imminut toqunnissamik pitsaaliuinnermut atatillugu oqaloqateqartarnissamik neqerooruteqartarpoq. Imminut toqunnissamik pitsaaliuinnermut atatillugu oqaloqateqarnermi CAMS-modeli atorineqartarpoq, taanna tassaalluni katsorsaariaaseq ilisimatusarnermik tunngavilik. Imminut toqunnissamik pitsaaliuinnermut atatillugu katsorsarneqarnissamut innersuunneqartuni katsorsaanerni 40 %-iisa missaanniittuni peqqinnissaqarfimmut saaffiginninneq sioqqullugu imigassaq aalakoorartortalik akuusarpoq. Katsorsarneqarnissamik neqeroorfigineqarnissamut napparsimasup katsorsaanermut peqataanissaminik kajumissuseqarnissaa pisariaqarpoq. Oqaloqateqarnerit nammineq takkunnikkut imaluunniit online-kkut ingerlanneqarsinnaapput.

Imminut toqunnissamik pitsaaliuinnermut atatillugu oqaloqateqartarnissaq meeqqanut inuusuttunullu aamma neqeroorutigineqartarpoq, ilaquuttat aamma atassuteqarfiit, amerlasuutigut isumaginninnikkut oqartussat suleqatigalugit peqataatinneqarnerusarlutik. Meeraq imaluunniit inuusuttoq mianernartumik inissisimasoq pasitsaanneqaraangat, kiisalu inersimasut angerlarsimaffimmini meerartallit imminut toquninnermut atassutilimmik ajornartorsiuteqaraangata tamanna isumaginninnikkut oqartussanut nalunaarutigineqartarpoq.

Meeqqanik, inuusuttunik aamma inersimasunik oqaloqateqartarnikkut katsorsaanissamut utaqqisoqarpoq.

Imminut toqunnissamik pitsaaliuineq, Allorfimmi, Peqqinnissaqarfiup Pinngitsuusinnaajunnaarnermik Paasisimasaqarfia

Innuttaasut aanngajaarniutinik atuinertik pillugu katsorsartinniarlutik Allorfimmut saaffiginninnissaminut periarfissaqarput. Aanngajaarniutinik atonerluinnermut katsorsaaneq imminut toqunnissamik pitsaaliuinnermut ilaavoq, aalakoornerup imminut toqunnissamik pissusilersuutinik aallartitsisarnera uppersaatissaqarmat.

2025-mut ukiumoortumik nalunaarusiaq² malillugu Allorfiup tarnimikkut napparsimasunik katsorsaanermut tunngasunik suliallit suleqatigalugit innuttaasunut, imminnut toqoriaraluarnikuusunut neqeroorutit nakussassaqqinniarpai. Tamatuma saniatigut ukiumoortumik nalunaarusiap takutipkaa, innuttaasut katsorsartittut amerlangaatsiartut imminut toquninnermut ajornartorsiummit eqqugaasimasut.

² <https://dia-multisite.euwest01.umbraco.io/media/esrc5lc0/dk-rsrapport-2025.pdf>

- 24 %-it aallartinnerminni imminnut toqunnissaminnut pissusilersuuteqarlutik nalunaaruteqarsimapput (ullut kingulliit 30-t ingerlaneranni)
- 22 %-it imminnut toqunnissaminnik sakkortuumik eqqarsaateqarnikuupput
- 7 %-it imminnut toqoriaraluarnikuupput
- Arnat angutitut (19 %-itut) sanilliullugit amerlanerusut (25 %-it) imminnut toqunnissaminnik sakkortuumik eqqarsaateqartarlutik nalunaarutigivaat

Kisitsisit aanngajaarniutitik ajornartorsiuteqarnerup aamma tarnikkut unammilligassaqaarnerup akornanni ataqtigiiittoqartoq tikkuussipput. Ilutigitillugu marloriaammik suussusersiisarnerit pisartut, aanngajaarniutitik (ajornartorsiuteqarneq aamma tarnikkut nappaateqarneq), amerlasuutigit makkununga atassuteqartarput:

- katsorsartinnermi angusassat ajornerunerat
- utersaaqqinnissamut, angerlarsimaffeqanngitsutut inuulernissamut aamma pinerluttuliornissamut aarlerinaat annertunerusoq
- inuunerup pitsaassusiata appasinneruneranut aamma ulluinnarni inuunerup ingerlassinnaanissaata annikinneruneranut

Ajornartorsiutip annertussusia innuttaasut amerlasuut tamakkiisumik tarnimikkut qanoq issusiannik qulaajaasarnerup amigaataanerani sakkortusisinnegartarpoq, kiisalu katsorsaannermik attassiinnarnissaat ajornakusoorsinnaasarluni.

Taamattumik ajornartorsiutip uku aqutigalugit siunnerfilimmik iluarsiifiginiarneqarnissaa sulissutigineqarpoq:

- innuttaasunut imminnut toqunnissaminnik eqqarsaateqartartunut- aamma imminnut toqoriaraluarsimasunut katsorsaannermik neqeroorutitik nakussassaaneq
- marloriaammik suussusersiisoqarsimatillugu akuleriinnik suliniuteqartoqartarnissaata aallunneqarnissaa

Imminut toqunermik aamma immnut toqunnissamut pissusilersuutitik nakkutilliineq

Suliassaqarfiit assigiinngitsut akornanni sulialinnik Qamanimi nakkutilliinermik suleqatigiissitamik pilersitsisoqarnissaanik siunnersuummik suliaqartoqarpoq, immnut toqunermik, immnut toqoriaraluarnermik, immnut toqunnissamik soorasaarinnermik aamma maluginiakkanik attuumassutillinnik allanik aaqqissuussaannerusumik aamma ingerlaavartumik nakkutilliineq aqutigalugit immnut toqunnissamik pitsaaliuinnermut nakussassaataasussamik.

Siunertarineqartoq tassaavoq, nuna tamakkerlugu nakkutilliineq pioreersoq massakkorpiq pissutsit qanorpiq ittuunerannik takutitsisumik, ataqtigiissaarinnermut nakussassaataasumik

aamma ingerlatsiviit aamma pisortat akornanni suliniutit ingerlaavartumik naleqqussarnissaannut pitsaaliuillunilu iliutsinut tapertaasinnaasumik ilassallugu.

Nakkutilliinermik suleqatigiissitaq Qamani-aqutsisoqatigiinnit aallaveqassasoq, aammalu ilaatigut peqqinnissaqarfimmit, kommuninit, politiinit, Tusaanngamit/Inulerivimmit, Allorfimmit aamma ilinniartitaanermut tunngasunik suliaqarfimmit sinniisuutitanik inuttalersorneqassasoq siunnersuutigineqarpoq.

Suleqatigiissitat qaammatikkaartumik ataatsimiittassapput, namminneq suliassaqarfimminni paasissutissat pissarsiarineqarsinnaasut, maluginiakkat aamma misilittakkat oqaluttuaralugillu oqaloqatigiissutigisinnajumallugit. Oqaloqatigiissutigineqartut pissutsit qanoq ingerlanerannik aamma aarlerinaatinut takussutissat paasineqarnissaannut tapertaassapput, upalungaarsimasut pioreersut massakkut pisariaqartitsinermut naapertuunnersut nalilersorlugu, kiisalu iluarsiissutaasinnaasunik aamma suleqatigiinnerit nakussassarneqarsinnaanerit tikkuussisassallutik.

Qaammatikkaartumik ataatsimiinnerit tunngavigalugit maluginiakkanut pingaaruteqarnerpaanut katersuiffiusartussamik massakkorpiat pisut pillugit misissueqqissaarnerit suliarineqartassapput. Tamatuma saniatigut Qamani-aqutsisoqatigiinnut ilisimatitsissutit kvartalikkaartumik suliarineqartassapput, ineriartornermik, pissutsit assigiinngitsut qanoq ingerlanerannik aamma imminut toqunnissamik pitsaaliuinnermik suliaqarnermi naleqqussaannissaq pisariaqartinneqarnerisooq qitiutiutisiffiusumik. Aammattaaq nakkutilliinermik suleqatigiissitami misilittakkat aamma maluginiakkat Qamanimi ukiumoortumik killifik pillugu nalunaarusiornermut ilanngunneqartassasut siunnersuutigineqarpoq.

Nakkutilliinermik suleqatigiissitaq 2026-mi septembarimi aallartittumik ukiumi ataatsimi misileraataasumik suliniutitut pilersinneqassasoq aqutsisoqatigiinnit aalajangerneqarpoq.

Sumiiffinni suliniutit

Y-NINE

Peqatigiiffik Y-NINE³ inuusuttut eqqarsartaatsimikkut tarnimikkullu atugarissaarnerisa nakussassarneqarnissaat, taamaaliornikkullu imminut toqunnissap pitsaaliorneqarnissaa siunertaralugu Kalaallit Nunaanni inuusuttut pilersinneqarpoq. Suliniut inuusuttut amerlasuut nuanninngitsunik eqqarsaateqartarnerannut, atugarliornerannut aamma nammineq misigissutsit pillugit oqaasinngortitsinissamut periarfissaqannginnerannut atatillugu annertuunik unammilligassaqarnerup nassuerutigineranik aallaaveqarpoq. Peqatigiiffik ataatsimoorfinnik toqqissisimanartunik aamma peqataatitsiffiusunik pilersitsinissamik suliaqarpoq, tassani inuusuttut misilittakkaminnik oqaluttuarlutillu imminnut tapersersoqatigiissinnaallutik. Misigissutsit aamma inuunermi atukkat ammasumik oqaluuserineqarnissaasa siuarsarneqarnissaat, kiisalu eqqarsartaatsikkut peqqissuseq pillugu paasissutissanik aamma eqqumaffiginninnissamik annertusaanissaq pingaartinneqarput. Y-NINE-p sullinniakkatut siunnerfigineqartut angusinnaajumallugit, aamma inuusuttut akornanni oqaloqatigiinnissaq aamma ilisimasanik tunniusseqatigiinnissaq tapersersorniarlugu ilaatigut nittartakkatigut inuit attaveqatigiittarfii atortarpai.

Facebookimi qupperneq uaniippoq: <https://www.facebook.com/people/Y-NINE/61582494650571/>

³ Y-NINE pillugu KNR-imi allaaserisaq uani atuarneqarsinnaavoq: <https://knr.gl/da/nyheder/ny-forening-y-nine-vil-samle-unge>

SUPI – Suleqat Pisinnaasoq

SUPI Kalaallit Nunaanni suliniutaavoq, suliffeqarfinni eqqarsartaatsikkut peqqissutsimik nakussassaanissamik, aamma atugarliornissamik aamma imminut toqunnissamik pitsaaliuinermik suliaqartoq. Taanna ataatsimoornermik aamma suleqatigiittut akisussaaqatigiinnermik tunngaveqarpoq, sulisut imminnut tapersersoqatigiillutillu tarnikkut toqqissisimanartumik sulinermi avatangiisinik pilersitseqatigiittarlutik. SUPI atortussanik, sungiusaatinik aamma atassuteqarfinnik neqerooruteqarpoq, taamaaliornikkut atugarliorneq suliffeqarfinnit siusissukku paasineqarlunilu suliarineqarsinnaaqullugu, tassanilu nunat tamalaat akornanni imminut toqunnissamik pitsaaliuinerup iluani periutsit isumassarsiorfigineqarsimallutik.

SUPI atugarliornissap aamma imminut toqunnissap pitsaaliorneqarnissaanik siunnerfilimmik suliaqarpoq, suleqatigiit siusissukku paasisaqarlutillu imminnut tapersersoqatigiinnissaat qitiutillugu aallaavigineqarluni.

SUPI-p tigussaasumik makku suliarivai:

- *Suleqatigiittut ataatsimoorfinnik ineriartortitsineq*, sulisut akunnerminni atugarissaarnissaminnik akisussaaftimmik tigusillutik, aamma tatigeqatigiinnermik, ammasuuneramik aamma tapersersuineramik ileqqoqarnissamik pilersitsillutik.
- *“SUPI-ikiortinik” ilinniartitsineq*, atugarliornermut ersiutinik takunnissinnaanngornissaminut sungiusarneqarlutillu atortussaminnik tunineqassallutik, artornartut pillugit oqaloqateqarsinnaassallutik aamma suleqatit artorsaateqartut ikiortissanut naleqquttunut ingerlateqqinnissaannut ikiorlugit.
- *Iliuuseqarnissamut atortussanik tigussaasunik tunillugit*, ass. suleqat artorsaateqartoq qanoq oqaloqatigineqarsinnaanersoq pillugu, aamma imminut toqunnissamik eqqarsaateqartoqartillugu qanoq suliarineqassanersoq ilitsersorlugit.
- Suliffeqarfiit akornanni atassuteqarfinnik pilersitsineq, taamaaliornikkut misilittakkat aamma iluarsiiissutissat Kalaallit Nunaata iluani ingerlateqqinneqarsinnaaqullugit.
- *Pitsaaliuinerup iluani periusissiat piusut tapertaaffigalugit*, tassunga ilanngullugu Qamani-periusissiaq, inunntut ataasiakkaanut neqeroorutit ataatsimoortumik tunngavilimmik periuseqarnermik ilallugit.

Ataatsimut isigalugu SUPI tassaavoq sulinermut attuumassutilimmik suliniut, ulluinnarni pitsaaliuinermik sulineq suliffeqarfinnut nuullugu, aammalu eqqarsartaatsikkut peqqissutsimik suliaqarnermi sulisut eqeersimaartumik peqataatilerlugit.